

Argentinske vesti

VLADA ZNIZALA KUPNO MOČ PESA

V ponedeljek zvečer je tukajšnja vlada sporočila javnosti, da je Centralni banki naročila, naj odslej računava angleški funt šterling po 17 pesov, namesto po 16, kolikor je znašala njegova vrednost od leta 1936 dalje. Ker je funt šterling podlaga za obračunavanje tečajev tudi drugih valut, so se posledice te vladne naredbe seveda takoj naslednje dne pokazale pri vsem tujem denarju, ki je postal za okrog 6 od sto bolj drag. Kupna moč argentinskega papirnatega pesa je torej padla.

Kakšne razloge je imela vlada za takšno naredbo?

Razlogi so v sedanjem stanju zunanje trgovine in v cenah poljedelskih proizvodov na svetovnem trgu. Argentinski izvoz, ki je bil lansko leto izredno živahen ter mnogo večji nego uvoz, letos stalno pada, medtem ko uvoz narašča in je že presegel vrednost izvoza, tako da je argentinska zunanja trgovina pasivna. Ker Argentina sedaj torej več kupuje nego prodaja, je povpraševanje po tujih plačilnih sredstvih močno naraslo in bi vlada mogla umetno vzdržati vrednost argentinskega denarja samo z velikimi žrtvami. Odločila se je, da pesa ne vzdrži na dosežani višini, marveč da zmanjša njegovo kupno moč ter s tem vpliva na nadaljnji razvoj zunanje trgovine. Ker pesa manj velja, je treba pač dražje plačevati tuje proizvode in se bo radi tega uvoz zmanjšal; izvoz pa se bo, vsaj začasno, poživil, ker se za isto količino tujega denarja dobi več žita, mesa itd., vsaj dotlej, dokler cene na domačem trgu ne poskočijo. Znano pa je, da se cene le polagoma prilagodijo valutnim spremembam.

Vlada pa namerava baje dati še večji impulz izvozu s tem, da bo določila najnižje cene za pšenico, lan in koruzo ter bodo te cene višje od onih na svetovnem trgu. Kupovala bo od poljedelcev dražje nego bo naprej prodajala drugim državam. Odkod bo vzela sredstva, da pokrije zgubo, ki jo bo imela od tako slabe kupčije? Sredstev ima sedaj že precej nabranih in bodo sedaj še bolj narasla od prodajanja in kupovanja deviz. Znano je, da morajo argentinski izvozniki odstopati vladnemu uradu za kontrolo deviz plačilna sredstva, ki jih za izvozno blago dobe od tujih kupcev; ta naredba ne velja prav za vse proizvode, ki se izvažajo, pač pa za najvažnejše izvozne predmete in s tem tudi za pretežni del izvoza. Vlada plača izvoznikom za funte šterlinge, dolarje, franke itd. mnogo manj, nego zahteva za isti tuj denar od uvoznikov. Doslej je na pr. funte šterlinge kupovala po 15 pesov in prodajala jih je po 16; odkar je pa spremenila vrednost pesa, t. j. od torka dalje, prodaja funte po 17,

kupuje jih pa še zmerom po 15. Pri vsakem funtu šterlingu "zasluži" torej 2 pesa in to je mnogo. To kupčijo si je vlada izmislila pred leti z dekretom, ki je določal, da bo vlada s tem dobičkom ustanovila poseben sklad za pomaganje poljedelcem. Iz tega sklada sicer poljedelstvo doslej skoro nič ni dobilo, izgleda pa, da namerava sedanja vlada izvršiti obvezo, ki jo je bila v tem pogledu prevzela že prejšnja, Justova, vlada.

Ali je takšna pomoč poljedelstvu potrebna? Nekateri trdijo, da je, ker je sedanja cena žitu na svetovnem trgu nižja, nego zanašajo tu produkcijski stroški. Zagovorniki gospodarske in trgovinske svobode pa sklep vlade kritizirajo in obžalujejo, da je izvršna oblast segla po devaluaciji.

Istega dne je bil objavljen dekret, ki določa, da bodo morali uvozniki za vsakršno blago, ki ga nameravajo uvoziti po 1. januarju 1939, prositi prej za predhodno dovoljenje pri Deviznem uradu.

BRATA JE USTRELIL

Prata Jenić (mogoče Jugoslovana) Andrej ali Anton in Karl sta se v nedeljo na obrežju imenovanem Palo Blanco v La Plati, sprla. Njunjo kregonje pa je bilo posledica streljanja pri katerem je eden od bratov obležal mrtev, zadet od dveh krogel. Morilec se je sam izročil policiji.

DVELETNICA OBSTOJA SOKOLA DOCK SUD - BOCA

V soboto 12. t. m. proslavi Sokol Dock Sud-Boca dveletnico obstoja. Na sporedu bo razen deklaracij tudi igrokaz v 4. dejanjih "Knjaz Arvanit", katerega avtor je bil pookjni črnogorski kralj Nikita.

Začetek ob 9 uri zvečer. Vstopnina: Moški \$ 1.50, člani \$ 1.—; ženske brezplačno.

HUDI NALIVI

Po skoro neznosni vročini in sopeni, ki je vladala par dni v vseh severnih delih Argentine, je začelo v petek popoldne silno deževati. Tudi v Buenos Airesu je nekaj časa lilo kakor iz škafa ter so bile mnoge ulice, posebno v nižje ležečih krajih, brž pod vodo. Ponekod je bil promet več ur ustavljen. Med nevihto je padala tudi toča, ki je bila posebno v Rosariu in okolici zelo gosta ter je povzročila občutno škodo v vrtilih in nasadih.

RADIKAL DR. CRITTO POSTAL GUVERNER TUCUMANA

Provincija Tucumán je dobila novega guvernerja v osebi radikalnega politika dr. Critta, ki je bil izvoljen prejšnji petek na seli guvernerskih volitev. Od 53 upravičencev se jih je seje udeležilo 52; za dr. Critta so poleg radikalov, ki so imeli lastno večino — 28 glasov — glasovali tudi avtonomisti, tako da je bil izvoljen s 34 glasovi, medtem ko jih

je kandidat konkordancije, t. j. vladnega bloka, dobil samo 18.

NAPREDNI DEMOKRATI V SANTA FE NE BODO VOLILI

Napredni demokrati pokr. Santa Fe, ki jih vodi dr. De la Torre, so sklenili, da se bližnjih pokrajinskih volitev ne udeležijo, ker da se politični položaj v pokrajini ni prav nič izboljšal in se lahko že v naprej z gotovostjo pričakuje, da se bodo pri volitvah ponovila nasilja in sleparije s strani vladajoče stranke. S svoje strani je vlada v Santa Fe objavila izjavo, v kateri pobija navedbe opozicijskih naprednih demokratov.

NOVI ODDELKI BOLNIŠNICE MUÑIZ

V navzočnosti zastopnikov mestnih oblastev so preteklo soboto otvorili, s posebno slovesnostjo, nove oddelke za gobavce. Te nove zgradbe so stale občno 201.108 pesov.

UPOR INDIJANCOV FORMOSI

Velik strah so preživeli belci v nekaterih naselbinah teritorija Formosa. Kakšnih 2.000 Indijancev je zapustilo svoja bivališča z namenom, da mašujejo smrt nekega svojega človeka; vpadli so v nekatera mala naselja ter oropali trgovine, medtem ko je prebivalstvo prestrašeno bežalo pred njimi. Oblasti so brž poslale ojačena, a vojaštvo baje ni bilo treba intervenirati, ker so se Indijanci sami spet umaknili v svoja taborišča — z ugrabljenimi živili in obleko.

VELIKE PRIPRAVE

za prireditve, s katero bodo naša društva iz Buenos Airesa in okolice proslavila 20-letnico obstoja Jugoslavije, so v polnem teku. Po onem, kar je doslej znanega, smemo utemeljeno sklepati, da bo to gotovo največja prireditev od vseh, kar jih ji doslej bilo naših v glavnem mestu Argentine.

ŽALOSTEN IZID PLESA

V San Franciscu, v provinci Córdoba, je v soboto zvečer priredila fantovska družba v nekem zasebnem prostoru ples. Že proti jutru, ko se je imel ples končati, pa so se hoteli tudi neki ponočnjaki udeležiti zabave. Stražnik, ki je stražil pri vratih, jim vstopa ni dovolil. Začelo se je prerekanje in kričanje in to je povzročilo, da so prišli plesalci pogledat, kaj se godi. Ker so bili eni od plesalcev za to, da se pozne goste pusti na plesišče, drugi pa proti, je nastalo med njimi samimi in ponočnjaki kreganje, ki se je spremenilo v tepež in končno v hudo streljanje. Izid tega streljanja je bil: dva mrtva. Hermenegildo Alassa, sin tamkajšnjega policijskega komisarja in Alejandro Santana. Težko ranjen pa je bil komisar Miguel Alassa ter razgrajča Edelmiro Sanchez in Apolinario Cena.

TRAGEDIJA V HOTELU

V soboto popoldne je prišel v hotel "Alsina", ki se nahaja v ulici Rosario št. 21, v Córdoba, Juan Chavez, star vpokojeni višji železniški uradnik, in najel tam sobo. V nedeljo popoldne pa se je javila v hotelu tudi neka mladenka, stara okrog 16 do 17 let, ter rekla, da je Chavezova hči. Peljali so jo k njemu, kjer je deklica tudi ostala. Prišla sta skupno k večerji in po večerji sta se zopet vrnila v sobo. V ponedeljek ni bilo nikogar od obeh na spregled. Sobarica je trkala in klocala, toda zaman. Stvar ji je postala sumljiva. Poklicali so policijo, ki je s silo vdrla vrata. Ob vstopu v sobo se je navzočim nutil grozen prizor. Na tleh je ležala dozdevna hčerka s trikrat prestreljenimi prsi — mrtva, zraven nje pa Chavez s prestreljeno glavo, tudi že mrtev.

Sedaj policija poizveduje, ali je bila mladenka res njegova hči ali kaka druga deklica, in kakšni so bili vzroki tragedije.

Ali imaš poravnano naročnino?

O SLOVENSKI ŠOLI

Z največjim veseljem v srečo sem se udeležil zadnje šolske prireditve. Odzvati na to prireditev sem se smatral dolžnega in obveznega kot bi bila dolžnost vseh slovenskih staršev.

Za nas, ki živimo v tej zemlji, ostane šolsko vprašanje še dolga leta važna in pereča zadeva. Mislim, da vsakdo izmed nas uvidi potrebo vzgoje, treba pa še pristaviti — prave vzgoje. Zato je za nas starše vprašanje šole, pouka in vzgoje vprašanje vesti.

Nas Slovence so hoteli duševno zasužniti Nemci in Italijani, Hrvati Madžari in Italijani, Srbe pa Turki, toda ni jim uspelo: Velika ljubezen do rodne grude, narodne pesmi, stare šege in navade, sladka materina govorica — vse to je diven dokument naše duševne svobode in eden najbitnejših predpogojev, da smo po sto in stoletnem političnem robstvu vstali k novemu nacionalnemu življenju. Pri tem gre največja zasluga onim vzgojiteljem in kulturnim delavcem, ki so zapisali v mlada srca ono zavest, ki se ne da več izbrisati.

Mogoče se najdejo med nami še taki, ki iz raznih neopravičljivih vzrokov ne odobravajo dela šolskih sester. Ali to njihovo poučevanje mogoče kvarno vpliva na otroke in trpi

OBJAVE KR. POSLANIŠTVA

Chareas 1705 — Bs. Aires

Kr. poslaništvo išče sledeče izseljence in poziva, da se v njegovem uradu zglaste:

Lovrič Jure iz Rasna - Mostar. Že 7 let se ni javil. Kje se nahaja ni znano.

Medješi Imre iz Stare Kaniže. Ne javlja se že od leta 1935.

Borc Andrija. Je že tri leta, da se ni zglasil. Navadno se je nahajal na ozemlju Santa Cruz.

Gis Jovan iz Apatina. Leta 1937 se je javil iz Formose.

Janković Habijan iz Sv. Marije. Menda se nahaja v neki tukajšnji bolnišnici.

Bajer Leopod. Leta 1923 se je nahajal v Rio Negru, a pred kakimi 4 leti v Bahía Blanki.

Babič Janko iz Liškega Petrovega sela. 1929 leta se je zadnjikrat zglastil.

Puhalo Mile iz Brloga. Leta 1935 se je javil iz okraja Villa Soldati — Bs. Aires.

Kapp Sebastijan iz Brestovca. Od leta 1931 se več ne javlja svojim.

Elpeza Petar iz Tihaličine. 1914 leta se je zadnjikrat javil.

Matusić Vicko iz Silbe. Leta 1930 se je zglasil iz Buenos Airesa.

Vrgović Slavko iz Vršca. Pred 4 leti, odkar se več ne oglasi, je delal v neki tukajšnji ladjedelnici.

Hirš Izidor iz Luča, roj. leta 1911.

Hirt Josip iz Luča, roj. 1911 leta.

Rajnprecht Franjo iz Rume. Leta 1925 je delal v frigorifiku v La Plati FCS.

Lender Franc iz Sv. Lovrenca na Dravskem polju. Leta 1930 se je javil iz Buenos Airesa.

Jurčić Djuro iz Novake. Leta 1937 se je nahajal v neki tukajšnji bolnišnici. Po vesteh, ki jih je prejel njegova žena, je menda umrl. Kdor od rojakov bi vedel kaj natančnejšega o njem, je naprošen, da sporoči poslaništvu.

O biščite

KROJAČNICO

LEOPOLD UŠAJ

ZA POMLAD

vam nudim najmodernejšega blaga iz angleških tovarn.

Cene nizke, zato

obiščite me in se boste prepričali.

GARMENDIA 4947

La Paternal — Buenos Aires

na ogledu naša kolonija? Mimogrede hočem omeniti, ker sem pač slišal iz ust neke sestre, da mnogo staršev ne pošilja otrok v slovensko šolo radi tega, ker one poučujejo.

Po mnenju vsakega pametnega očeta in matere to nasprotstvo ni opravičljivo. Mi, ki ljubimo Jugoslavijo čeprav ne živimo v njenem naročju, nas to nerazumevanje in nasprotje boli, zelo boli. Ali se ti ljudje ne zavedajo, da s takim delovanjem podpisujejo smrtno obsodbo svojim neodrešenim bratom? Že sama misel na one naše brate, ki živijo izven Jugoslavije nam mora nalagati dolžnost, da vzgajamo našo mladino v narodnem duhu, da jo učimo naš jezik in našo zgodovino. Tisti pa, ki se spotikajo ob naš nazor, naj bodo prepričani, da so ti krivični udarci, sunki z nožem v lastno telo, kajti z gonjo proti slovenski šoli, bodo zadali smrten udarec tudi našim organizacijam.

Zabrisati moramo spomine na preteklo delovanje onih škodljivih elementov, ki so v svoji ignoranci in hudobiji blatili svojo mater, ki jim je dala prvi poljub in jih poslala v svet v veri, da ji ostanejo zvesti. Opustiti moramo tedaj gonjo proti onemu, ki ima potom študij ali narave več zmožnosti in smisla za dobrobit naše kolonije. Naravnost nevarno je voditi ladjo po razburkanem morju brez spretnega krmilarja, zato moramo pustiti krmilo le onemu, ki je sposoben privedi ladjo v varen pristan.

Naloga ter voditeljev pa mora biti, da dajo v šoli otrokom, v organizacijah pa mladini dovolj znanja o naši zgodovini, da ji vcepijo narodno zavest, ki je najboljše orožje, s katerim se lahko brani v življenju. Le ako bodo dovolj trdni, se jim ne bo treba bati sovražnikov, ki se zagangajo v nas, češ, da smo nekulturni narod brez svojega pravega jezika. In ta trdna zavest jim bo pokazala še mnogo bratov, ki ne živijo še z nami.

Vzgajajmo našo dečo v duhu prave narodne omike, ker mladina je naše upanje in bodočnost našega naroda. Pokazimo ji vse kar je lepega in krasnega v naši zemlji, izčrpajmo iz naše zgodovine in poezije najlepše gradivo, da jo s tem navdušimo.

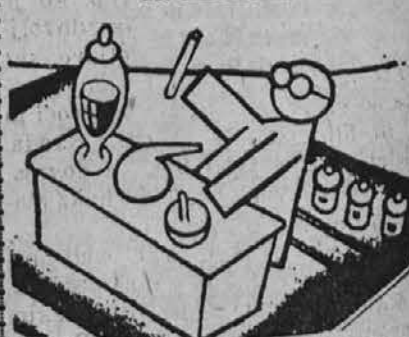
Ta vzgoja je za nas Slovence seveda malo težja, ker nismo živeli v lastni narodni državi, toda sedaj, ko obstoja lastna državna zgradba Jugoslavije, smo soodgovorni za usodo te države. Za nas mora veljati predvsem temeljno načelo, da smo s to državo zvezani na življenje in smrt, da je izven te države našemu narodu zapisana gotova propast.

Ako bo naša mladina hodila po poti, ki so jo zarisali vestni voditelji, se lahko nadajamo, da bodo naši otroci pripomogli, da bo naš narod v svetovnem koncertu enakopraven dom drugim velikim civiliziranim narodom. Če pa opustimo še to upanje in ne damo potrebne vzgoje in izobrazbe naši deci, potem se nam je treba bati, da izginemo v morju tujcev. Da se pa to ne bo zgodilo, ne nasprotujte slovenski šoli, pa naj poučuje kdorkoli, temveč podpirajte jo in tisti, ki imate otroke, pošljite jih v našo šolo. Lepa nedeljska šolska prireditev, mislim, da vam je dokazala, da je bilo mnenje mnogih o slovenski šoli nepravilno.

S. Kavčič.

Francišek Hušpaur

DIPLOMIrani LEKARNAR IN KEMIČAR

izvršuje vsakovrstne kemične analize po zelo nizkih cenah, svojim stariim klientom pa popolnoma brezplačno. Odjemalcem iz notranjosti dežele pošilja analize potom pošte. Prepričajte se o svojem zdravju, analizirajte si kri in orino!

FACUNDO QUIROGA 1441 DOCK SUD

BOŽIČ IN NOVO LETO

PRAZNIKI VESELJA IN RADOSTI

Vaša družina v starem kraju težko čaka Vaše pomoči, da si kupi potrebnih stvari za zimo, katera bo baje jako mrzla.

Pomagajte jim, in mi Vam bomo pomagali

poslati Vaše denarno darilo z ZRAČNO POŠTO — BREZPLAČNO in po najnižjem dnevnem tečaju.

Vaš stari prijatelj

SLOVENSKI ODDELEK

Banco Holandés Unido

PODRUŽNICA BUENOS AIRES

CENTRALA:

Bmé. MITRE 234

FILIALKA:

CORRIENTES 1900

U. T. 33-7013 — Buenos Aires

Vesti iz organizacij

Iz šolske prireditve

Teško smo pričakovali nedeljo 6. novembra. Sedaj pa lahko rečemo, da je bilo to pričakovanje na mestu. Slov. List mi najbrže ne bi mogel priobčiti članka, v katerem sem prvotno mislil opisati vso zabavo. Zato se bom pa omejil in bom samo v kratkih besedah povedal, "tako krasne prireditve nismo še imeli Slovinci v Buenos Airesu.

Po kratkih pozdravnih besedah predsednika šolskega društva, ki se je v imenu društva zahvalil g. ministru in vsem prisotnim, za pomoč, ki jo je šola od njih deležna, je pozdravila šolarka Ida Pečenko, ki je takoj pridobila vse navzoče.

Za tem so nastopili dečki in deklice z jugoslovanskim narodnim koledarjem, katerega so prav po umetniškom izvajali. Potem so prišle na dan "Trobentice" najmlajše deklice. Z svojim nedolžnim prostim nastopom so gledalce kar očarale. Naslednja telovadba je tudi jako ugajala. Zelenica, katero so izvajali vsi mlajši šolarji, je bila tudi zelo krasen prizorček. Tako se je veselje in razpoloženje večalo od točke do točke dokler ni prišla na vrsto telovadba odraslih deklet na napravnih pesmi "Oj, Doberdob". Ta točka je prečistavljala višek prireditve, saj se je morala na željo gledalcev ponoviti. Izvajana pa je bila tako precizno, da so telovadkinje, s sodelovanjem zborarja pod vodstvom g. Jekšeta, priklicale pred oči gledalcev, vso tragiko ki jo za naš narod predstavljajo Doberdob. Zato se je veliko oči orosilo in videli smo celo zrele moške, ki so si še dolgo potem brisali solze.

Pericón, argentinski narodni ples, katerega so izvajale večje dalkice in dečki, je spet privabil veselo razpoloženje. Posebno Argentincev, katerih je bilo precej na prireditvi, je ta točka jako laskala. Pa tudi mi smo se čudili, kako, da morejo naši malčki postati tako "gauchos" in "paisane".

Sledil je solospjev "Mati in bolno dete" katerega je pela gdčna. Milka Suban s spremljanjem vil. Tu smo odkrili nov glasek, kateri bo naša kolonija gotovo na čast. Ples vil pa je tako ugajal, da je bilo treba, kar solospjev in ples spet ponoviti, kar dovolj priča, da ja ugajal. Nek italijanski izobraženec, ki je prisostvoval prireditvi je izjavil, da kaj takega ni pričakoval, da saj je ta prizor vreden najboljših artistk.

Mala Irena Vidmar, je tudi s svojim plesom pokazala, da bomo Slovinci v kratkem imeli res artiste med nami. Tudi ona bi morala ponoviti, kar pa radi časa ni bilo mogoče.

Telovadni nastop deklic z cvatlami, ki je bil jako lep podan, je tudi zelo ugajal.

Nato pa je spet nastopila gdčna. Milka Suban s solospjevom "Nezakonska mati". Za izvajanje je žela obilen aplavz.

Med odmori sta nastopila vsak z dvema pesmima, pevka zboru Slovencega Doma in Gospodarskega P. društva Slovencev iz Villa Devoto pod vodstvom g. Franca Trebšeta. Teh ni treba posebej predstavljati, saj sta poznana in sta tudi takrat prav častno izvršila svoje vloge. S petjem se Slovinci lahko postavimo. Navzoči Argentinci so kar strmeli, potem pa jako prisrčno čestitali pevovalci in pevci.

Bilo ja že nekoliko pozno, ko je začela komična igrice "Nezadovoljne", ki zato ni prišla do veljave, ker je bilo preveč hrupa v dvorani, katerega so pa povzročali ueseli otroci in jih ni bilo mogoče krotiti. Škoda. Dekleta pa so jako lepo in dovršeno izvajale svoje vloge, kot kakšne igralke. Zares škoda.

Kot gori omenjeno, smo imeli res eno nedeljo dobrega razpoloženja, za kar se imamo zahvaliti šolskim sestram, otrokom in odboru. Pripravite nam kaj kmalu še kaj takega in mi vam bomo hvaležni!

Ud leženec.

ZAHVALA

Odbor Slovenske šole na Paternalu se zahvaljuje vsem, ki so se v nedeljo potrudili prisostvovali prireditvi. Hvala Slovenskemu Domu in Gospo-

darskemu in P. društvu iz Villa Devoto za sodelovanje. Potem pa vsem, ki so pripomogli k tako lepenemu moralnemu in materialnemu uspehu. Posebno pa šolskim sestram za trud, ki ga imajo za našo mladino.

Tudi vsem, ki so preplačali vstopnino: kot gg. minister Dr. Izidor Cankar, Dr. Viktor Kjuder, Arh. Viktor Sulčič in drugim se lepo zahvaljujemo.

Vsem, ki so darovali kak dar za srečkanje tudi prav lepa hvala, kakor tudi S. Groser-ju in J. Lojku, ki sta svirala pri prireditvi brezplačno. Nazadnje vsem, prav vsem, lepa hvala.

Odbor.

PEVCI IN PEVKE SLOVENSKEGA DOMA

V nedeljo bodo pevske vaje ob štirih in pol točno. Pevovodja zahteva disciplino ter pravi, da brez zadostnih vaj ne bo nihče nastopal in tudi, da ne bo učil vsakega posebej. Zato je potrebno, da pridete vsi, posebno ženske, ko med tednom nimate vaj kot moški, točno in ob napovedani uri.

SLOV. PROSV. DRUŠTVO II.

je pred par leti prenehalo z delovanjem. Sedaj odbor dotičnega društva poziva vse člane na sestanek, ki se bo vršil v nedeljo dne 13. nov. ob treh pop. v ul. Garay 3910.

Ker je sestanek važnega in odločilnega pomena in ker se gre za obnovitev ali likvidacijo društvenega imetja, je dolžnost vsakega člana, da se sestanka gotovo udeleži.

Odbor.

IZ UREDNIŠTVA IN UPRAVNIŠTVA

J. P., Ljubljana. — Vaši želji bomo ugodili. Kot pravite, smatrate

"Slovenski Dom"

Prosvetno, Gospodarsko in Podporno Društvo

PRIREDI

v nedeljo dne 20. novembra t. l.

ZABAVO

— z —

IGRO IN PETJEM

v društvenih prostorih Gral. Cesar Diaz 1657.

Po programu ples in prosta zabava
Svira Slovenski orkester
K veliki udeležbi vljudo vabi

ODBOR

naš list za najboljši izseljenski list. Sprejmite naše pozdrave!

J. K., Santa Rosa. — Naročnino prejeli v redu. Upravi omenjene revije pišite, naj si pride v upravo S. L. kobrirat, ker mi nimamo nobenih stikov z njo. Pozdravi!

S. K., Capital. — Vzeli na znanje. Pozdravi!

B. G., V. Madero. — Vzeli na znanje. Bo že prišla tudi doba sedem debelih krav in takrat boste poravnali vse. Sprejmite pozdrave vi in vsi vaši gojenci!

J. Č., Rosario. — Naročnino za vas in za vašega novega naročnika prejeli v redu. Če bi bili mi dobili kak članek, ki ste ga nam poslali o delovanju tamkajšnje šole, bi ga bili brez dvoma z veseljem objavili, seveda brezplačno. A tozadevnih član- kov nismo dobili, ne vemo kje je vzrok. Sprejmite naše najlepše pozdrave!

J. T., Capital. — A. Š. nam je izročil v redu polletno naročnino. Po-

Samo v skupnosti je naš uspeh

Razveseljivo dejstvo je za vsakega dobromislečega človeka, da se je na nedeljski šolski prireditvi spet pokazalo veliko razumevanje in solidarnost našega izselenstva za našo skupno stvar. Poleg sodelovanja že na drugem kraju omenjenih društev, so bili prisotni tudi vsi poklicni delavci, brez razlike političnih ali verskih nazorov, od najvišjega predstavnika Jugoslavije gospoda ministra dr. Izidorja Cankarja, urednikov naših slovenskih in srbohrvatskih listov, izseljenskih duhovnikov, šolskih in bolniških sester, arhitektov, inženirjev, delovodij, podjetnikov, delavcev, služkinj, naših žen in deklet ter otrok in niti naša tenista, ki se ta čas mudita v Buenos Airesu, nista izostala, tako da je bilo naše izseljenstvo res v celoti zastopano. Zato je bil razveseljiv pogled ne samo na oder, kjer so se naši najmanjši tako lepo predstavili, marveč tudi po dvorani, kjer je bilo v lepi slogi in harmoniji zbrano naše ljudstvo.

Nikakor pa s tem nočemo reči, da je v naši koloniji vse kot bi moralo biti. Četudi smo mnogo dosegli v zbližanju naših društev ter našega izseljenstva vobče, smo vseeno še daleč od pravega in smotrnega cilja. Vsa naša društva, brez izjeme, bi se morala posvetovati, kaj ukreniti, da bi bilo za našo celokupnost najboljše. Manj govorjenja in več dejanja bi

bilo potrebno. Ker mnogokrat imamo vtis, da se pri mnogih, ki radi govorijo in dajejo navodila tudi drugim, ne misli resno.

Še vedno se dobijo ljudje, ki so mnenja, da brez nasprotovanja si ni mogoče misliti nikakršnega napredka.

Če vsi ljudje niso enakih misli, bi nikakor to ne smelo biti razlog za brezobzirno nasprotovanje, ki nikomur ne prinese nič dobrega, najmanj pa delavstvu in izseljenstvu. Treba je vse, kar je dobrega, izkoristiti v skupne svrhe. Vsak človek, če je v svojem bistvu pošten, zamore doprinesiti kamen k skupni zgradbi človečanstva.

Življenske potrebe pa so tako različne, da ni mogoče misliti, da bi pamet enega samega človeka vsem zadostila. Zato svobodni in izobraženi ljudje ne morejo privoliti v nikakršne diktate, bodisi katerikoli vrste, kajti to pomeni zastoj vsakega resničnega napredka ter suženjstvo duha.

Resničen napredek je mogoč samo tedaj, če je mišljenje človeka svobodno.

S tem pa nočemo trditi, da sme vsak lopov in goljuf početi, kar bi se mu zljubilo. Kako bi bilo, če bi smel tat svobodno krasti; če bi poklicni zločinci, ki jih je vseh vrst in med vsemi sloji, smeli počenjati kar bi hoteli itd. Človeška lenoba po eni strani in prefriganost nekaterih ter tudi pridnost na drugi strani, je ustvarila sistem, ki dovoljuje močnejšemu izkoriščanje šibkejšega. Razumljivo, da je pri izkoriščanih to rodilo reakcijo in odpor. Žalostno pa je, da izkoriščani iščejo borbe med sabo in samo zato, ker vsi teptani in ponižani ne mislijo povsem enako za odpravo krivic. Kar ne bo nikoli mogoče, kot smo že prej ugotovili. Že narava sama določi vsakemu človeku posebno notranje nagajenje: eni imajo veselja do enega poklica, drugi do drugega; nekateri imajo veselje do učenja, drugi ne. Narava sama pa je tako določila, da so vsi poštene in delavni ljudje, bodisi kateregakoli poklica, potrebni in koristni. Samo moramo v skupnih težnjah iskati, brez ljubosumnja in škodoželjnosti, tudi skupnih stremeljenj. To je najvišje načelo, za katero bi se moralo delavstvo in tako tudi izseljenstvo brez prestanka potegovati.

Ko bo prišlo to spoznanje in bomo v tem pravcu vsmeriti vse naše hote in delovanje, bo položeno temelj velikemu napredku in splošnemu blagostanju ter bo vsako izrabljanje v posamezne svrhe, bodisi telesa ali duha, ne mogoče.

KNJIŽNICA "SLOVENSKEGA DOMA"

821. Zgodovina slov. naroda (Dr. J. Mal.)
822. (Predavanje (M...))
823. Naši onstran meje (P. Pavlovič)
824. Kralj Peter I (Jakob Dimnik)
825. Dansko in danci (J. Furlan)
826. Danska in danci (J. Furlan)
827. Sadjarstvo (Josip Rustja)
828. Zgodovina dom. živali (Gabriel Majcen)
829. Kako zdravimo živino (Dr. Anton Ravnik)
830. Zdravje in bolezen v domači hiši (Dr. Josip P.)
831. Kako si ohranimo zdravje (Dr. Herman Ved.)
823. Zadrugištvo (Miloš Stibler)
833. Osoščje in osvete (Slibarjev Polde)
834. Sirote (Narte Velikonja)
835. Ribiška zgodba (N. N.)
836. Novo življenje (J. Kostonjevec)
837. Zgodba o povišanju (St. Bor.)
838. Luč v temini (Iv. Križar)
839. Friderik Baraga (Dr. Franc Jaklič)
840. Za zemljo in državo (Albin Repeluh)
841. Slovinci v Italiji (Chronista Santiaucus)
842. Politično življenje Slovencev (Dr. Drag. L.)
843. Politično življenje Slovencev (Dr. Drag. L.)
844. Kako smo se zedinili (Silvo Kranjec)
845. Slovenska zemlja (S. Rutar)

Rojaki!

V SOBOTO 3. DECEMBRA 1938 ob 9. zvečer

se bodo slovenski, hrvaški in srbski izseljenci iz Buenos Airesa in okolice našli v veliki dvorani

"PRINCIPE JORGE"

ULICA SARMIENTO No. 1230

kjer se bo vršila

VELIKA

PROSLAVA

20-LETNICE

NAŠEGA NARODNEGA ZEDINJENJA

Proslavo 20-letnice obstoja naše narodne države, tega prelepega jubileja našega naroda, prirede naša društva iz Buenos Airesa in okolice pod pokroviteljstvom kralj. poslanika g. dr. Izidorja Cankarja.

LEP SPORED

ki so ga pripravile naše organizacije, se bo zaključil z izročitvijo prekrasne zastave, ki jo jugoslovanske žene poklanjajo koloniji. Zastopniki prijateljskih kolonij zavezniških držav — češkoslovaške, Bolgarske ter Romunske in Grške — bodo pripeli na našo zastavo svoje trakove in s tem povzdignili pomen tega lepega slavlja.

PO SPOREDU BO PROSTA ZABAVA S PLESOM IN SREČKANJEM

ki se bo vršilo pod nadzorstvom notarja in za katero so določeni dragoceni dobitki: radio-aparat za kratke in dolge valove, bicikelj, zapestna ura, krasno nalivno pero, fotografski aparat itd., itd.

PRIDITE VSI

na proslavo 20-letnice našega zedinjenja, ki bo največja prireditev od vseh, kar jih je doslej bilo naših v Buenos Airesu. — Dokažite, da v tujini niste pozabili, kaj ste in katera mati vas je rodila! 20-letnico osvoboditve in zedinjenja mora proslaviti vsak sin našega naroda!

ODBOR ZA PROSLAVO 20-LETNICE
ZEDINJENJA

Slovenci doma in po svetu

Zboljšanje cest v Julijski Krajini

Italijanske oblasti so začele prido popravljati ceste. Sedaj asfaltirajo cesto, ki pelje od rnovca v Bistrico. Prav tako asfaltirajo cesto iz Kanala do Kobarida, tako da pelje do Gorice krasna cesta, ki so jo ljudje veselili. Menda bodo prihodnje spomlad asfaltirali še odsek ceste od Kanala do Bovea in dalje čez Predil do Trbiža.

DR. STOJADINOVIĆ ČASTNI OBČAN

Za častnega občana je izvolila predsednika vlade in zunanjega ministra dr. Stojadinovića občinska uprava v Jagodini v Srbiji. Vsi občinski odborniki so soglasno pritrtili tozadnemu predlogu svojega župana, ki je dejal, da se ima Jagodina v veliki meri zahvaliti za svoj napredek dr. Stojadinoviću. Obenem je odbor sklenil imenovati eno izmed ulic po njem.

ODKRITJE SPOMENIKA JAGIČU

V Varaždinu so v nedeljo 16. oktobra odkrili lep spomenik svojem rojaku in svetovnemu učenjaku, učenec slovenskega učenjaka Miklošiča, Vatroslavu Jagiču. Spomenik, poprsje učenjaka, je izdelal mladi kipar Janez Weiss. K otvoritvi se je zbralo veliko število izobraženstva in meščanstva. V prvi vrsti zastopniki hrvatskih naučnih ustanov in zavodov. Med drugimi so poslali pozdravne brzojavke tudi rektor ljubljanske univerze, rektor zagrebške in rektor beograjske univerze. Pri slovesnostih so bili navzoči tudi pokojnikov sin znani zdravnik in dunajski vseučiliški profesor dr. Jagić, njegova sestra in vdova po pokojnem Jagiču.

ZBOROVANJE ŽIVINOZDRAVNIŠKOV V BEOGRADU

Živinozdravniki iz vse države so zborovali 16. oktobra v Beogradu. Izporočili se da posneti, da gre njihovo delo za tem, da se v naši državi izpelje pravo nadzorstvo nad življenjskimi potrebščinami. Dalje hočejo, da se pomnoži pregledovanje živali, kajti v naši državi oboli vsako leto nekaj nad 20.000 ljudi zaradi pasje stekline.

VIŠJO GOSTINSKO OBRTNO ŠOLO SO ODPRILI V BEOGRADU

Višja gostinska obrtna šola je bi-

la odprta 1. novembra v Beogradu. Te dni je namreč trgovinsko ministrstvo odobrilo pravilnik za to šolo, s katerim se ureja učni načrt in vprišanje učiteljev. Šolo bo vzdrževalo Združenje hotelirjev, restavrativnih, kavarnarjev, gostilničarjev in lastnikov penzionov. Šola je prva te vrste v naši državi. Do sedaj so morali vsi na šolanje v inozemstvo. Pouk bo trajal dve leti.

V Demir Kapiji odprli moderno bolnišnico

V Demir Kapiji južno od Skoplja so 16. oktobra odprli krasno moderno bolnišnico, za katero je krilo stroške gradnje Združenje jugoslovanskih železničarjev in brodarjev. K otvoritvi so se zbrali zastopniki pravoslavne cerkve, poštini minister, generalni ravnatelj državnih železnic, zastopniki železniških organizacij in druge ugledne osebnosti. Bolnišnica je bila zgrajena v spomin na pokojnega kralja Aleksandra. Ta način počastitve spomina na pokojnega kralja so si izbrali železničarji v sveti si, da je to najlepši spomenik, kar jih more narod postaviti svojemu kralju. Kolika je tolažba za vse tiste, ki bodo iskali v tej bolnišnici zdravja! Ne moremo se ubraniti sodb, da so ljudje tam na jugu mnogo bolj uvidni in pametni, ker si niso omislili take rešitve glede trajnega spomenika kakor v Ljubljani, kjer hočejo vsi imeti spomenik, ki bo mestu v okras, ne bo pa v korist vsega naroda, čeprav smo tudi v Ljubljani krvavo potrebnimi nove moderne bolnišnice.

RAZSTAVA IZ BEOGRADA SE PRESELILA V NOVI SAD

Razstava "Tri leta vlade dr. Milana Stojadinovića" se je preselila iz Beograda v Novi Sad, kjer je odprta do 23. t. m. Razstavo je tudi v Novem Sadu odprl šef centralnega presbiraža dr. Luković, ki je v svojem otvoritvenem govoru poudarjal namen in pomen te razstave, nato pa prikazal v glavnih obrisih uspehe vlade na vseh popriščih političnega, gospodarskega in kulturnega življenja. Prav ta razstava je pokazala, v koliki meri je bila Vojvodina kot naš največji pridelovalec in izvoznik poljedelskih pridelkov, deležna gospodarskih uspehov vlade dr. Stojadinovića. Razstava je bila že takoj prvi dan deležna obilnega obiska.

SENATOR DJURETEK VSTOPI V VLADNO STRANKO

V JRZ je stopil hrvaški senator Vid Djuretek, ki je bil do sedaj neopredeljen. Čim je izvedel za sporazum med najhujšima nasprotujočima si političnima skupinama JNS in dr. Mačkom, je sklenil stopiti v JRZ. Podobno negodovanje je izzval sporazum dr. Kramerja z dr. Mačkom tudi med delom tako imenovane napredne javnosti v Ljubljani.

UMRLJIVOST V BEOGRADU

3240 ljudi umre v Beogradu povprečno vsako leto. To se pravi, da se poslovi od tega sveta dnevno nekako po devet ljudi. Največja umrljivost se je ugotovila med dojenčki in otroci. Pri starejših razsaja najbolj jetika, za njo pa pridejo bolezni na krvnih obočilih in dihalnih organih, potem duševne bolezni itd. Zlasti kažejo statistike, da umre v Beogradu veliko ljudi posledicam na raku.

Pastirji ujeli velikega planinskega orla

Veliko škodo delajo kmetom na hribih Trebeviču in Južorini v Bosni planinski orli, ki jih je tam precej. Zlasti napadajo in odnašajo drobnice. Pred kratkim so pastirji ujeli velikega orla, ki je pograbil ovco, krepko zasadi vanjo svoje kremple, a odleteti zaradi prevelike teže plena ni mogel. Pastirji so orla pobili s palicami, nato pa še živega odnesli domov. Z razpetimi krili je bil dva in pol metra širok, a težak 12 kilogramov. Prodali so ga potem za 50.— din.

ZBOLJŠANJE TURIZMA

Ponehanje mednarodne napetosti je imelo takoj blagodejen vpliv na tujski promet v Dalmaciji. Vlaki imajo dosti potnikov, a v Splitu in drugih dalmatinskih letoviščih so se in Angleži.

RUSKI KONSTRUKTER LETAL V JUGOSLAVIJI

Slavni ruski konstrukter letal Sikorski je priletel v Beograd. Sikorski, ki običajno dela v Združenih državah, potuje že nekaj tednov po Evropi. Iz Jugoslavije namerava odpotovati v Grčijo, nato pa v Italijo in Francijo, od tam pa spet nazaj v Ameriko. V Beogradu so ga sprejeli poveljnik jugoslovenskega letalstva zastopnik Aerokluba in vojni minister general Nedić. Tudi žasniki so ga obiskali in ga izpraševali, kaj

misli o napredku v gradnji letal in o brzini, ki jo bodo letala še dosegla. Sikorski je dejal, da bodo letala te oblike in velikosti, kakor danes prevladujejo, po njegovem mnenju dosegla hitrost do osem sto kilometrov na uro, preko te meje pa ne bodo mogla. S tem pa ne izključuje, da bi se dosegla še večja hitrost sploh, vendar pa take hitrosti ne bo dosegla letala sedanjih oblik, pač pa kake rakete in podobna letala.

Opredelenje strank za bližnje volitve v Jugoslaviji

Zbiranje posameznih političnih skupin in strank za bližajoče se parlamentarne volitve se je v glavnem že končalo. Na volitvah bodo nastopile lista dr. Stojadinovića (JRZ), lista dr. Mačka (Združena opozicija) in lista Ljotića (Zbor). Beograjska politična skupina, ki se je imenovala radikalno socialna stranka pod vodstvom Pavla Todorovića, je pristopila k JRZ. Le zagrebška skupina ne zadovoljnih veljakov JNS pod vodstvom Juraja Demetrovića, se še ni dokončno odločila, če bo odpovedala pokorščino strankinemu vodstvu in se izjavila odločno proti volivnemu sodelovanju JNS z dr. Mačkom. V tem primeru se bodo ti ljudje odločili za sodelovanje z JRZ ali pa se bodo volitev vzdržali.

NOVA TOVARNA ZA SVINČNIKE V ZAGREBU

Tovarna svinčnikov je začela obratovati v Zagrebu. Nosi ime znane svetovne trdnice "Kohinor". Kakor znano, je sedež te trdnice v Českoslovaški, vendar pa lastniki nove tovarne v Zagrebu niso Čehi, temveč dva Zagrebčana, po imenu Robert in Aleksander Fürst (bržkone Juča). Tovarna je dobila svoje stroje iz ČSR in bo obratovala pod vodstvom strokovnjakov, ki so se izučili v čeških tovarnah. Kakor poročajo časopisi bo tovarna imela stalno na zalogi okrog 1800 vrst raznih svinčnikov in kred.

LADIJSKI PROMET NA SAVI IN KOLPI USTAVLJEN

Ladijski promet na Savi in Kolpi je zadnje dni popolnoma zamrl. Zaradi suše sta obe reki upali ter onemogli plovbo. Ponekod so ladje obtičale na plitvinah ter čakajo večje deževje, da jih bo visoka voda spet rešila iz zagate. Gospodarski krogi zaradi tega ponovno apelirajo

jo na merodajne činitelje, naj pospešijo dela za regulacijo Save od Zagreba do Beograda, s čimer se bo povečal tudi rečni promet.

Filmski igralec Petrović se misli poročiti

Filmski igralec Svetislav Petrović je predvčerajšnjim prišel v Split. Njegovi znanci govorijo, da se misli poročiti s filmsko igralko Friedl Schuster, in sicer po starokatoliškem obredu. Takoj, ko je prišel v Split, se je Petrović razgovarjal s tamkajšnjim starokatoliškim župnikom. Sam je sicer dejal, da je prišel prav slučajno, ko se je že mudil v Zagrebu, ni hotel zamuditi ugodne prilike, da ne bi obiskal našega moria.

OPATIJA DOBI GIMNAZIJO

V šolskem letu 1938-39 bodo otvorili v Opatiji novo popolno gimnazijo. Dekret o ustanovitvi te gimnazije je bil podpisal konec preteklega meseca.

NA PRAVNO FAKULTETO V TRSTU SE JE VPISALO MNOGO SLUŠATELJEV

Na tržaško pravno fakulteto se je vpisalo letos okoli 400 slušateljev, okoli 200 pa na višjo trgovsko šolo. Ker je letos pravna fakulteta šele otvorena, je število slušateljev, po mnenju odločujočih, nad vse razveseljivo. Med slušatelji je 40 inozemcev, od katerih je večina Židov iz Madžarske.

Palačo "Materi in otroku" bodo zgradili v Gorici

V Gorici bodo zgradili v najkrajšem času veliko in lepo palačo, ki bo posvečena materi in otroku. Prvi prispevek za to stavbo je dal Mussolini ob priliki obiska v Gorici. Narčti za stavbo še niso končani.

OBLJETNICO "OSVOBODITVE" BODO PRAZNOVALI V NAŠI GORICI

V Gorici bodo praznovali v kratkem obletnico "osvoboditve". Poseben odbor je pričel s pripravi. Program predvideva poleg svečansti domoljubnega značaja tudi razne umetniške razstave ter kulturne, gospodarske in športne prireditve, da

KLINIKA ZA VSE BOLEZNI

RAZPOLAGA Z 10 SPECIALIZIRANIMI ZDRAVNIKI ZA VSE BOLEZNI

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost, razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom pomazanega specialista za navedene bolezni. Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučah, obisk, jetrah, želodcu, živčevju itd.

Rayos X, Analisis

Zdravniški pregled za vsakovrstne bolezni \$ 3.—
Ordiniramo: od 9—12 i 15—21. V nedeljah in praznikih od 9—12.
GOVORI SE SLOVENSKI SUIPACHA 28

KROJAČNICA MOZETIČ

Če si nameravaš kupiti novo obleko, pridi in ogledaj si vzorce in blago v moji krojačnici, za kar Ti gotovo ne bo žal, kajti imam vsakovrstnega blaga najnovejše mode. Blago trpežno in prvovrstno, delo pa po najnižji ceni. — Poleg tega imam v zalogi tudi srajce, klobuke ter sploh vse moške potrebščine po cenah kot jih ne dobiš nikjer drugje. — Pridi in prepričaj se sam!

OSORIO 5052 (Paternal) - Buenos Aires

Veliki zavod "RAMOS MEJIA" Venereas

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje. SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914) KOŽA: Krončni izpuhi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki. ZLATO ŽILO: zdravimo brez brez operacije in bolečin. SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Ciccarelliju. ŽIVČNE BOLEZNI: Nevralgije, izguba spomina in šibkost. REVMAZEM: kila, nadua, gota, šibkost srca, zdravimo po modernem nemškem načinu. PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča. ŽELODEC: upadel, razširjeni, kisline, težka prebava, bruhanje, rane. GREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka. GRLO, NOS, UŠESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin. POPOLNO OZDRAVLJENJE \$ 30.— PLAVEVANJE PO \$ 5.— NA TEDEN. Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. — Ugodno tedensko in mesечно plačevanje. OD 9—12 OB NEDELJAH OD 8—12 sečno plačevanje.

Rivadavia 3070 PLAZA ONCE

Ana Chrpova

Slov. babica

dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.

ENTRE RIOS 621
U. T. 38, Mayo 8182

Naznanjam da sem otvoril GOSTILNO

"LA ESTRELLA"

kjer boste v vseh ozirih dobro postreženi z dobro domačo hrano in dobrim vinom. Cene zmerne.

Priporoča se cenj. rojakom

IVAN GAŠPARIŠIĆ

Av. Alcorta 2363 Bs. Aires

AKO HOČETE BITI ZDRAVLJENI OD ODGOVORNEGA ZDRAVNIKA

zatecite se k

Dr. A. GODEL

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOSKIH IN NEMSKIH NAČINIH KRVNE IN KOŽNE BOLEZNI ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specialisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni

ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

Sprejema se od 9 do 12 in od 15 do 21 ure.

GOVORI SE SLOVENSKO

CALLE CANGALLO 1542

Ile koncerte na prostem in velike gledališke predstave na Gradu. Proslava, ki se bo vršila, bo torej slična našim tednom.

RAZKOL V JNS

V JNS je prišlo dejansko do razkola, kakor so ga bili časopisi že nekdaj dni napovedali. Posebno nekateri srbski in hrvaški člani te stranke so bili nezadovoljni z delovanjem dr. Kramerja, ki je bil glavni pobornik skupnega volivnega sodelovanja med JNS in blokom združene opozicije. Tako so izstopili iz stranke tudi predsednik JNS organizacije za savsko banovino Juraj Demetrovič, bivša ministra Sevtislav Popović in dr. Vasa Jovanović ter bivši predsednik narodne skupščine Kosta Popović. Za sedaj še ni znano, če se bodo ti ljudje zatekli v JRZ ali pa se bodo priključili Ljotiću. Verjetno je tudi, da bodo pri volitvah ostali ob strani. Tudi ni gotovo, če se bodo volitev vzdržali sami, ali pa bodo k abstinenca ali kakemu drugemu volivnemu sodelovanju pozvali tudi svoje pristaje. Na splošno dolže slovensko JNS krilo z dr. Kramerjem na čelu, da je prvo začelo skakati v stran s tirov unitarizma in centralizma ter začelo koketirati s svojimi starimi prijatelji iz bivše SDS, ki jih v sklopu znane kmečko-demokratske koalicije s sedežem v Zagrebu vodi Večeslav Vilder.

KONGRES PLANINSKIH DRUŠTEV V BEOGRADU

23. oktobra se je v Beogradu začel kongres jugoslovanskih planinskih društev pod predsedstvom Slovenca dr. Frana Tomina. Obenem je bila odprta tudi razstava planinske fotografije. Na kongresu so bila tri predavanja: dr. Bogdan Breclj iz Ljubljane je predaval o reševanju v planinah, dr. Miha Potočnik z Jesenice je govoril o vodnikih po planinah, a Gaja Gračanin iz Novega Sada o planinstvu in prometu.

ŠOLSTVO V TRŽAŠKI POKRAJINI

V tržaški pokrajini se je že začel šolski pouk. Listi so pri tej priložnosti objavili nekaj številk glede šolstva. V pokrajini je vsega 33 srednjih šol, od teh 9 državnih, 11 zasebnih, 13 pa verskih zavodov. Te šole obiskuje 14.000 dijakov. Osnovnih šol je skupno 1.063, ki jih obiskuje skupno 30.000 šolarjev in šolaric. Učiteljskih moči je na osnovnih šolah okroglo 1.000.

NESREČA PRI DELU

Stena se je utrgala pri delu za elektrarno v Doblarju in zasula pod seboj večje število delavcev. Eden doma iz Vidma, je bil takoj mrtev, dva druga, Jakopič Josip in Elija Polo, pa sta lažje ranjena. Nesreča se je zgodila v Logu pri Podseku.

Knez Arsen umrl

V Parizu je v 78 letu starosti umrl knez Arsen, oče kneza namestnika Pavla, armadni general jugoslovanske vojske. Truplo so prepeljali v Beograd, kjer so ga v grobnici kraljeve hiše Karadjordjevičev na Oplenju položili k večnemu počitku. Za velikim pokojnikom bo dvor žaloval dvanaest tednov, od 19. oktobra 1938 do 10. januarja 1939. Prvih šest tednov bo na dvoru globoka žalost. Knez namestnik Pavle je ob tej priliki prejel veliko tuzemskih in inozemskih sožalnih brzojavk, v katerih mu suvereni izražajo sožalje ob bridki izgubi.

SPORAZUM MED KOČEVSKIMI NEMCI IN JNS.

"Večernik", list Adolfa Ribnikarja, nekdanjega dr. Kramerjevega sodelavca pri "Jutru", poroča: "Volilni sporazum med JNS in kočevskimi Nemci. Po danes v Ljubljano prišle informacijah iz Kočevja je JNS sklenila s kočevskimi Nemci sporazum za volivno sodelovanje. Kandidat JNS za kočevski okraj bo notar Anton Lovšin, njegov namestnik pa vodja kočevskih Nemcev dr. Hans Arko."

ALI SI ŽE PRIDOBIL NOVEGA NA-ROČNIKA?

VESTI IZ BRAZILIJE

ZOPET BELA SMRT

Globoko v sree je pretresla našo naselbino vest, da je v Rio de Janeiro umrla dne 17. oktobra t. l. ga. Antonija Černigoj, roj. Štor, soproga večletnega predsednika bivš. društva "Primorje" v Sao Paulu, doma iz Dobravja pri Sv. Križu na Vipavskem.

Pokojnica je bila blaga žena, priljubljena vsem, ki so jo poznali, dobra mati treh otrok, Borisa, Cvetka in Slavkote. Bolehala je že več časa, vedno pa je upala, da bo okrnula. Zadnje mesece pa je bolezen hitro napredovala in jo spravila v prerani grob.

Številni prijatelji in prijateljice v S. Paulu, izražajo tem potom žalostnim otrokom, posebno pa uglede mu rojaku, g. Černigoju, soprogo po kojnice, iskreno sožalje, katerim se pridružujemo tudi mi.

DVAJSET LETNICA ČEHOSLOVASKÉ REPUBLIKE

Kot vsako leto tako je tudi letos 28. oktobra češko društvo "Slavia" v Sao Paulu proslavilo 20-letnico Čehoslovaške republike. Društvena dvorana je bila do zadnjega kotička zasedena. Na posebno povabilo, se je proslave udeležilo tudi precejšnje število Jugoslovancev. Nisem že nad pet let videl na čeških prireditvah tako velike udeležbe od strani Jugoslovancev. Gotovo je temu pripisati razmeram, ki so se nepričakovano dogodile bratskemu češkemu narodu.

Ni pa bila letošnja proslava, kot običajno vsako leto, s koncertom in plesom. Letošnja prireditev je bila bolj resna, nikakor pa na s povešenimi glavami...

Program, (ali dnevni red, je obsegal patriotične ognjvite govore in deklaracije. Proslavo je otvoril predsednik društva, g. Josef Haviš, nakar je oddal besedo g. inženirju Vohriscu, kateri je v dolgem govoru orisal vse napore čehoslovaškega naroda, posebno v dvajsetem letu. Med drugim je tudi dejal: "Čehoslovaška republika, ki je živila popolnoma svobodno 20 let je bila izdana in križana od svojih najboljših in starih prijateljev. Smo prepričani, da Nemčija ni bila militaristično pripravljena — in smo tudi gotovi, da ako bi vojna začela bi samo Rusija z Nemčijo opravila. Zato glave pokoncu zakaj bodočnost bo in mora biti Slovanska..."

Po otvoritvenem govoru g. predsednika so Jugoslovanci (imeli so dobre in ubrane glasove, da so vsi občudovali od kod neki je ta tako dobro organizirani zbor) zapeli "Hej Slovani", po govoru g. Vohriscu pa "U boj". Obe pesmi je pelo skupno stoji tudi vsa prisotna publika. Potem se je recitalo par deklaracij, nakar je še podpisani v sloven-

skem jeziku in v imenu prisotnih Jugoslovancev imel času primeren govor. In zopet je celokupno občinstvo stoji zapelo "Hej Slovani" in aplavzov ni hotelo biti ne konca ne kraja.

Bilo je že polnoči proč in le se ni hotel nikdo umakniti iz dvorane, da si je bil petek in je naslednji dan treba na delo. Menda, sem bil med prvimi, ko sem se spomnil, da ni dobro, če se drugi dan na delu drem-lje...

Ko govorim o Čehih mi pride na misel vprašanje naše jugoslovanske manjšine v Italiji. Vsi dobro vemo kakšno svobodo smo mi uživali tam, posebno pa kakšne pravice uživajo naši trpini, ki so še danes čuvarji naše slovenske zemlje. Zlasti sedaj po okupaciji dela Češke po Nemčiji ne moremo in ne smemo več verovati v pravičnost evropske demokracije, ki zahaja v fašizem, morda boječ se slovanstva, ki slej ali prej more priti do veljave, da bomo o lastni usodi sami odločali.

Tudi Slovencev, Srbom in Hrvatim se bliža dvajset letnica osvobodjenja, ali dvajset let ustvaritve stoletnih sanj — Jugoslavije.

Kakor čitamo v S. L. in drugih časopisih bodo povsod naša društva proslavljala 20 letnico zedinjenja in obstanka Jugoslavije. Želeti bi bilo, da tudi naše edino slovensko društvo v Sao Paulu potrdi svoje jugoslovanstvo s tem, če drugače nemore, da vsaj z deco slov. tečaja priredi primerno prireditev, v proslavo 1. decembra, ki je dan osvobodjenja in zedinjenja našega naroda.

JUGOSLAVIJA OTVARJA POSLANSTVO V RIO DE JANEIRO

"Deutsche Zeitung" v Sao Paulu od dne 26. t. m. prinaša vest iz Beograda: Poslanik Jugoslavije g. Franc Ivejić v Santiago de Chile je imenovan za poslanika v Rio de Janeiro — Brasil.

Dopisnik

Hemoroide

Najnovejši način zdravljenja

Uzorec brezplačno.

Izrežite in pošljite vaš naslov:

Casilla de Correo 1393, Bs. Aires

DOBRIDOČA

Fiambrería Alemana

se radi preselitve proda.

Natančnejše informacije se

dobi v: "Fiambrería Alema-

na" (Mercado), Alvarez

Thomas 1137, Bs. Aires

Poslužujte se
PREVOZNEGA PODJETJA
"Expreso Gorizia"

Franc Lojk

VILLARROEL 1476

U. T. 54-5172 — 54-2094

RESTAURANT

RECREO

"EL CAÑON"

Izvrstna domača hrana, prvovrstno pivo in vino. — Prostor z vrtno, pripravi za svadbe. — Kroglišče. Postrežba točna.

Se priporoča lastnik

PETER BASSANESE

JUAN B. ALBERDI y Gral.

PAZ — Buenos Aires

KROJAČNICA "PRI ZVEZDI"

Vam nudi najboljše angleško blago (SUPERLAN)

Izdelujem moške in ženske obleke. — V zalogi imam za 1938/39 leto tudi vsakovrstnega pomladanskega in poletnega blaga: za moške \$ 55.— za ženske \$ 45.—

Za obilen obisk se priporoča rojakom in rojakinjam

STANISLAV MAURIČ

DONATO ALVAREZ 2059

pol kvadre od Av. San Martin — Bs. Aires

Premišljevanje v tujini

Kdor bo prebral te-le vrstice, si bo morda mislil, kaj pa tebe briga tuje zadeve.

Vendar, ko opazujem življenje naših izseljencev, si moram priznati in zmanj tudi drugi, da nas je usoda daleč vrgla in da si moramo trdo služiti vsakdanjega kruha.

Nismo prav vsi prišli sem iz potrebe. Marsikdo se je izselil tudi zato, ker si je zaželel izpremembe, ker je iz tega ali onega vzroka hotel kljubovati staršem, ki so tudi tčasih prestarokopitni.

Marsikateri se je varal v svojih upih, da bi tukaj našel zaželjeno srečo. Rad bi se vrnil nazaj v očetov dom, a je preponosen, da bi se praznega žepa vrnil.

Marsikateri grunt v domovini je propadel, ker so ga sinovi in hčere zapustili. Starši so morali leto za letom najemati dragih delavcev, dokler niso slednjič izgarani in ostareli sami propadli ob propadajočem gruntu.

Mladina ja pri odhodu zidala zlate gradove v oblake, sedaj pa marsikdo nima kam položiti glave ne tu niti v domovini. Veseljačenje in razbrzdano življenje je požrlo tisočake in zaprutilo dragoceno zdravje marsikateremu. Če bi ta denar bil obrnjen v drugo smér, kako vse drugačne sadove bi rodilo.

Če bi vsak mladenič in mladenka le malo pomislila, koliko truda in žrtve je stal vsak svoje starše, predno so ga vzredili in vzgojili, da ga jim je potem zdravega in močnega požrla tujina, bi se razumneje usmerili svojč življenje. Vem tudi, da si nekateri misli, kako bo, če bodo moji lastni otroci meni tako malo vračali in pomagali, kot sem jaz svojim staršem. Kolo časa se vrtil in vsak pride na vrsto. Samo, da bi se nihče nikoli ne kesal, ko bi bilo že prepozno.

Ko opazujem našo naselbino, pridem do zaključka, da so se le redki kaj prida pomagali. Včasna živja z dneva v dan z večno skrbjo, kaj bo jutri. Res, da imajo mnogi naši rojaki svoje hišice, a na njih teži dolg, ki bo še le po dolgih letih izplačan, če ne pride kaj vmes: bolezen, brezposelnost itd. In tudi ko bi vsak imel

svojo lastno hišico, gospodarsko osvobođenje to še davnaj na pomeni, kajti večina naših izseljencev živi od dnevnega zaslužka.

Hočem samo, in vem da mi bo vsaj na tistem marsikdo potrdil, če bi na rodni zemlji tako pridno delali, kot moramo garati tukaj, bi vkljub slabim razmeram v domovini kaj imeli. Če bi se moglo po suhem priti v domovino, bi bilo kar črno ljudi, ki bi hiteli v svoje rodne domove. O, domovina, ti nas še nisi pozabila, samo mi bi te radi pozabili, pa te ne moremo.

F. P.

UTRINKI IZ NAŠE NASELBINE

Nekdo nam je povedal, mi ga nismo videli, da je bil na nedeljski prireditvi prisoten tudi neki italijanski duhovnik, ki je pred kratkim prišel iz Italije in da je po fašistovski, to je z dviganjem roke, pozdravljaj, ko je odhajal. Nu, po našem mnenju, mu je popolnoma svobodno, kako naj pozdravlja, prikupil pa se s tem Slovencev najbrže ni. Je pa čisto prav, da nas je prišel pogledat, bo vsaj videl in o tem lahko poročal tudi Mussoliniju in papežu, kaj da delamo Slovenci v Argentini. Morda bosta spoznala, da se Slovenci ne damo niti pofašistizirati niti asimilirati in da bo najbolje za utrditev prijateljstva z Jugoslavijo, če se da svobodo Primorskemu ljudstvu, ki mu po vsej pravici gre.

Neki odbornik devotovskega društva je dejal, da če bi vsak član vseh slovenskih društev le majhen kameček priložil k skupni zgradbi solidarnosti in vzajemnega delovanja, da bi bilo vprašanje v veliko zadovoljstvo vseh povoljno rešeno. Nam se zdi, da je mož pametno govoriti.

Neki naš rojak, ki se je pred kratkim vrnil iz zaslužnjene domovine, nam je dejal, da tam ljudje raje čitajo "Jutro" nego "Slovenca" in da je splošno mnenje, da bo nad našimi kraji kmalu zavladovala Nemčija. Ljudstvo, da je upalo na Jugoslavijo, a odkar so s Čehoslovaško tako grdo naredili in ji ni nihče priškočil na pomoč, da so izgubili vsako upanje. Raje pa kot en dan pod Italijo, da želijo biti sto let pod Nemčijo. Saj pod Avstrijo, da ni bilo tako slabo, kot je sedaj v vseh ozirih pod Italijo.

Mi pa rečemo: Brez boja in žrtve ni zmag in naš spas je samo v okviru Jugoslavije in vseslovenske vzajemnosti.

Pozor

Za načrte, betonske preračune in Firmo, obrnite se do tehničnega konstruktorja

FRANCA KLANJSEK

Marcos Sastre 4351

Villa Devoto U. T. 50-0277

Pozor Rojaki!

Naznanjam, da sem spet odprl dobro znano gostilno

"PRI ŽIVCU"

kjer boste postreženi z dobrim vinom, pristnim pivom in vedno svežo domačo hrano. Prostor pripravi tudi za svatbe.

Rojakom se priporoča lastnik

EMIL ŽIVEC

Osorio 5085 — La Paternal

Slov. Babica

FILOMENA BENES-BILKOVA

diplomirana na univerzi v Pragi in Bs. Airesu ter večletna babica v bolnišnici Juan Fernándeza. — Zdravi vse ženske bolezni. — Slovenske žene posebno dobro negovane.

Ordinira od 9 zjut. do 9 zvečer

LIMA 1217 — BUENOS AIRES

U. T. 23 - Buen Orden 3389

ZOBOZDRAVNIKA

DRA. SAMOILOVIC

de Falicov in

DR. FELIKS FALICOV

Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure.

DONATO ALVAREZ 2181

U. T. 59 - 1723

FOTOGRAFIJA

"LA MODERNA"

Edina in najbolj poznana fotografija v slovenski koloniji

Sporočam slovenski naselbini, da bom ob priliki 25 letnice moje fotografske obrti, vse preuredil ter razstavil moje delo, kjer se bo lahko vsak pričel o mojih neprekosljivih izdelkih.

VELIK POPUST PRI FOTOGRAFIRANJU

Ne pozabite

FOTO "LA MODERNA"

S. SASLAVSKY

Av. SAN MARTIN 2579

Telefon: 59-0522 - Bs. Aires

Pridnost ustvarja velika dela

Zelo staro je že vprašanje, komu se imamo zahvaliti za velika duševna dela, geniju ali neumorni pridnosti. "Vprašaj, ali najlepše in najboljše pesmi izvirajo iz narave ali iz umetnosti? — Meni se zdi, da se brez pesniške žilice nič ne posreči, čeprav se trudiš, geniju pa ničesar brez truda, oba se morata medsebojno podpirati." Če prav sodim, pripisuje velika večina naših najodličnejših učenjakov svoje uspehe v literaturi, znanosti in umetnosti bolj vztrajni pridnosti kakor naravni nadarjenosti. Ti učenjaki trdijo, da se delu posreči vse; brez dela pa na odlični uspeh niti misliti ne moremo. Vsakdo, ki pritiska pečat svojega genija na literarna, filozofska in umetniška dela, je neumoren delavec. Buffon, veliki naravoslovec, je pripomnil, da sta potrpljenje in genij eno in isto. Po njegovem mnenju tiči moč velikih moč v glavnem v sposobnosti, da morejo neprestano delati in čakati. "Da dosežemo znanstvena odkritja", pravi, "je potrebno potrpljenje. Svoj predmet dolgo opazujemo in premišljujemo. Razvija se stopnjevanje, dokler nekaka električna iskra za trenutek ne pretrse možganov in nas do notranjosti srea ne segreje in spodbudi. Nato sledi razkošno duhovno delovanje genija, ure ustvarjanja in obrazovanja, ure, tako blažene, da sem neprenehoma dvanaest in štirinajst ur prebil ob svoji pisalni mizi in se še vedno dobro počutil."

Neki Alestes, dramatik in rival Evripida, je temu nekoč zlobno pripomnil: "Tri dni si se trudil, da si skoval tri stih; v istem času sem jih jaz sto kar iz rokava stresel." — "Čisto prav", je odvrnil Evripid, "ali tvoji stih so v treh dneh mrtvi in pozabljeni, medtem ko bodo moji trije stih večno živi." Apellesa so grajali zaradi majhnega števila njegovih del in zaradi mučne skrbljivosti, s katero je svoje slike popravljaj. "Za večnost slikam", je odgovoril. Da je Demosten, največji govornik, moral opraviti res "Herkulova dela", preden se mu je posrečilo, da je obvladal svojo nalogo in kot govornik postal ponos in čast Aten, je znano. Zgradil si je podzemski prostor. Tam je dva ali tri mesece neprestano študiral. Dal si je o briti polovico las; tak se v javnosti seveda ni mogel pokazati in je moral pri svojem samotnem učenju vztrajati. Tu je ustvaril tista čudovita mojstrska dela govornišva, o katerih so njegovi ljubosumni nevoščljivci trdili, da "smrde po svetiljki". Demosten jih je pa odpravil z besedami: "Vaša dela vas seveda niso veljala toliko naporov."

Cicero prav za prav ni bil noben duh prvega razreda; odlikovala pa ga je njegova mnogostranska nadarjenost; svoji čezlani in vztrajni pridnosti se ima zahvaliti, da si je priboril na polju rimske literature tako odlično mesto. Predvsem se je posvetil umetnosti govornišva; zato se je skupno z drugimi mladimi plemeni-taši, ki so z njim tekmovali za politične časti, vsak dan vadil v latin-skem in grškem govorništvu. Redno je prisstvoval pouku najboljših govornikov v Rimu. Pa to mu še ni bilo zadosti; bil je priden poslušalec pri razpuravah na rimskem forumu. Ko se je vrnil v svoje stanovanje, je ponoči premišljeval govore, ki jih je slišal, in jih zaradi vaje ponavljal pred svojimi zasebnimi učitelji. Ta pridnost njegovih mladostnih let je bila samo predigra prednosti v njegovi zreli starosti. Čas, ki so ga drugi ljudje potratili pri javnih igrah, zabavah, pojedinah, s spanjem in vsakodnevnim odmorom, je Cicero posvetil večinoma svojim knjigam in bogatenju svojega znanja. Tako je vedno, na videz brez težav, našel še dovolj časa za državne posle, za svojo odvetniško prakso in za filozofske študije.

Vergil je tri leta delal svojo "Bucolico", sedem let "Georgico" in deset let "Aeneis". Kljub temu pa je bil o nepopolnosti te pesnitve tako globoko prepričan in je tako malo ustrezala njegovemu idealu, da je, ko se mu je bližala smrt, naročil svojim prijateljem, naj rokopis sežgo. K sreči je posegel vmes cesar Agust in preprečil uničenje tega dela, ki ga še danes občuduje svet. — Horacij je potreboval od časa, ko je začel svoje satire, pa do dovršitve svojega dela "Ars poetica", približno

petnajst let. — Mlajši Plinij pripoveduje, da se je njegov stric, starejši Plinij, naravoslovec, dal v nosilnici nositi do poslopja senata, da je med potjo lahko bral ali pisal in da tako ni izgubil nobenega trenutka. Celo med jedjo je bral. Če se je ves dan mučil z državnimi posli, je porabil nočne ure za svoja ljubljena naravoslovna raziskovanja.

Francoz Bossuet, "orel iz Meauxa", kot pridigar skoraj nima sega enakega. Njegovi govori združujejo na čudovit način silo in milino, visoke misli in preprost jezik ter obenem bleste z erudicijo, ki hkrati navdušuje in uči. Zgodovinar Gibbon pravi o njem: "Angleški prevod dveh odličnih del Bossueta, škofa iz Meauxa, je privedel do moje konverzije in jaz sem prepričan, da sem se vdal plemeniti roki." Njegova pridnost in marljivost je bila silovita, in naravnost zagrizena, tako da so ga sošolci obkladali z zafkljivimi primki.

Pisatelj Fenelon je za svojega "Telemoha" napisal 18 rokopisov, od katerih je bil vsak preplavljen s popravki, preden ga je dal založniku.

Dante je svojo "Božansko komedijo" pesnil celih 30 let. Preden je Milton napisal svoj "Izgubljeni raj", je preživel pet let v samotni občanju starih pisateljev. Aleksander Pope pravi sam o sebi: Bil sem otrok, prav nič nisem vedel o slavi in imenih ter sem jecviljal verze, ki so mi prihajali na misel". Toda ta izredna pesnika nadarjenost ni nikdar uspavala njegove pridnosti in vztrajnosti. Dr. Johnson piše o njem: "Njegov duh je bil stalno v poletu, na vse strani opreznjujoč ter silen; stalno pripravljen, da si je osvajal nova znanja. Svoje naravne talente je izpopolnjeval z neutrudljivo vztrajnostjo. Obrnil se je na vsak vir znanja in ni pustil neizkoriščen nobene prilike za nova dojamana. Nikdar ni bil zadovoljen s srednjo kakovostjo, če je bilo mogoče doseči popolnost. Če je razgovor nanesel na kaj takšnega, kar je mogel uporabiti, je takoj zapisal. Če mu je nenadno prišla kaka srečna misel ali dober izraz, je tudi takoj zapisal. Bil je sploh eden tistih, ki jim je delo zadovoljstvo. Vsako vrsto, vsako besedo svojega rokopisa je preizkušal z naravnost bojzljivo natančnostjo in popravil vse z nepremagljivo pridnostjo, dokler se je dalo še kaj oporekati."

Zaradi tega je svoja dela zelo dolgo obdržal v rokah in jih znova ter znova popravljaj. Navadno je svoje rokopise napisal štirikrat, preden jih je oddal v tiskarno.

"Spektator", umotrov Addisona, po pravici uživa vzdevek — vzor angleške klasične literature. Addison je bil neskončno priden mož. Čitatelj tega dela domneva pri branju, da je vsak list napisan na datum, ki je gori označen. Zdaj pa je splošno znano, da je končal prej tri velike folije rokopisov, preden je dal končni rokopis v tiskarno. — Trdijo, da je pesnik Gray pesnil svojo znano "Elegijo" polnih sedem let. Za to dolgo dobo, ki jo je porabil za svojo pesnitev, pa je bil izdatno nagradjen z občudovanjem, s katerim je svet sprejel njegovo delo. Kar na papir vržene stvari je navadno težko brati, nasprotno se pa opaža, da nam s skrbnostjo pisane stvari nudijo prijetno in bogato branje. — V kvartni izdaji pesniških del lorda Byrona je tudi faksimile nekaterih stihov iz pesmi "Childe Harold". Popravljene in prečrtane je ogromno. Opaziti je, da je mnogo besed po večkrat spremenjenih. Ta faksimile, ki je zaradi tolikšnih popravkov komaj čitljiv, je verna podoba celotnega rokopisa. Za svoji dve prvi večji pesnitvi je avtor porabil prosti čas štirih let. — Pesniku Tennysonu je neki prijatelj pripomnil, potem ko je prečital eno kitico neke njegove pesnitve: "Tle stihji vas gotovo niso veljali mnogo premišljevanja. Besede teko zelo gladko in so tako naravno razvrščene, kakor da so se na lepem utrgale iz vašega duha." Mirno je odvrnil pesnik: "Nad temi štiri stihji sem pokadil cel zabojček cigar." Ko je njegovo prvo delo zagledalo beli dan, se je Tennyson za deset let zakopal med knjige in ves ta čas občinstvo ni ničesar slišalo o njem. Šele potem je zopet nastopil.

Usoda iznajditeljev telefona in brzjava — in njih življenje

Pred 100 leti, 10. sept. 1838, je veliki francoski fizik Arago predvajal vpričo Akademije znanosti v Parizu elektromagnetni pisalni brzjav ameriškega iznajditelja, z imenom

Samuel Finney B. Morse

in 6. septembra 1873, torej pred 75 leti je nemški iznajditelj J. Filip Reis, ki je prvi uspešno sestavil telefonski aparat, vpričo avstrijskega cesarja v Frankfurtu ob M., na sestanku knezov predaval o svoji iznajdbi. Vprav brzjav in telefon sta pa dva prava praveata šolska zgleda za to, kakšna usoda skoraj zmeraj doleti znamenite iznajditelje.

Pridiga na praznik vseh svetnikov

Pridiga na praznik vseh svetnikov je bil eden izmed tistih govorov, ki se ne pozabijo, katerih vsebina še dolgo živi v duši in dela razkol, o katerih poslušalci niso istega mnenja, o katerih se razgovarjajo, razpravljajo in v dva smeri delijo, govor, o čigar vsebini hočejo vedeti in imeti in izreči svoje mnenje tudi tisti, ki ga niso slišali, kar je dovolj dokazov, da je bil aktualen in da ni bil prazno govorjenje v znak.

Nemškemu učitelju Reisu, ki je spoznal pravilno pot za veliki tehnični preobrat in ki je po mnogih težavah prispel v bližino smotra, ni bilo usojeno uživati sadov svoje zamisli in svojega dela. Nepoznan, nič slaven in brez uspehov je še mlad umrl.

Aleksander Graham Bell

po rojstvu Škot, je čez 15 let kasneje razvil Reisovo iznajdbo in jo usposobil za praktično uporabo. On je postal slaven in je imel uspehe; sreča mu je bila tako naklonjena, da ga je še zadnjo uro obvarovala neuspeha. Dve uri pozneje, ko je Bell dobil patent svoje iznajdbe, se je oglašil neki drugi iznajditelj, ki je prav tako skonstruiral sličen, dobro delujoč telefonski aparat.

Slikar Morse se je s svojim problemom seznanil šele kot mož 40 let, in sicer slučajno, na vožnji po morju, ko je opazoval na ladji nekega profesorja, kako si je preganjal čas s poskusi z električnimi aparati. Filip Reis je podlegel jetiki, ko je bil komaj 40 let star in je zapustil nepreskrbljeno družino. Samuel Morse je dosegel še enkrat toliko let in najvišji vrh iznajditeljske slave in je prehodil brez materilanih skrbi vso lestvico uspehov, kolikor jih je človeku moči doseči.

Filip Reis je iznašel telefon in je bedno umrl. Samuel Morse je le že obstoječim elementom dodal svojo iznajdbo, pa je umrl na svojem velikem posestvu v državi New York, in je še doživel, da so mu v Ameriki postavili dva spomenika. L. 1843 mu je kongres Združenih ameriških držav podelil 30.000 dolarjev za prvo preizkusno linijo med Baltimorem in Washingtonom. Uspeh te napeljave je povzročil ustanovitev velike brzjavne družbe, katere ravnatelj je postal Morse. Kasneje je postal profesor prirodoslovja na kolegiju Yale v New Heavenu. L. 1857 mu je 10 evropskih držav poklonilo 400.000 frankov, dasi je bil že jako bogat. Filip Reis ni bil poslednji iznajditelj, ki ga svet ni priznal, in Morse in Bell nista bila poslednja, ki sta požela, kar so drugi posadili.

Slovenski list je v svoji zadnji šte-

vilki objavil mnenje enega dela poslušalcev in kritikov. Tistih, katerim ni bil govor "prav nič všeč". Kaj da jim ni bilo všeč sicer ni povsem razvidno, in tisti, ki je v Slovenskem listu končal svoja razmišljanja z vzklikom "O, saj razumemo!" očividno ne razume preveč, zakaj da gre, in če se je zraven še "zvito nasmešnil", je res težko uganiti, čemu da se je prav zapravil smejal. Vsekako je resnejše in remisleka vredno mnenje tistih, ki so med slovenskimi izseljenci zlasti zadnji čas zelo razširjenega mnenja, da hočejo podobni govorji ljudem nekako uspraviti. Slovenci da smo, žal, že itak preveč pobožni. Naša nesreča je, da preveč mislimo na smrt in večnost. Zato smo premalo delavni, premalo bojevitosti, premalo skrbimo, kako bi se v tem življenju uveljavili, in prav zato nam na svetu tako slabo gre. In vsled tega si nekateri prizadevajo, v popolnem nasprotju z zadnjim vsesvetkim govorom, kako bi najprej sami v sebi, pa tudi v drugih čim bolj zatrli vsako misel na smrt, vsled česar so nekateri bojkotirali bogoslužje na praznik vseh svetnikov, pa tudi druge od njega odvrčali.

Druga skupina pa je povsem nasprotnega mnenja: da je smrt preveč gotovo, preveč strahotno in od naših mnenj in sodb popolnoma neodvisno dejstvo, in da bi ne bilo pametno niti misliti na smrt in se je nikdar ne spominjati. Nasprotno: Problem življenja in smrti je za vsakogar najvažnejši problem, kateremu moramo vsaj od časa do časa posvetiti vso pozornost. Po dobljenih spoznanjih moramo urediti tudi svoje življenje. Samo to je pametno. Če je to naše zemeljsko življenje samo sebi namen, bomo drugače živeli, kakor pa če je samo prehodnega značaja. Ravno zato pa, ker to zemeljsko življenje samo sebi namen biti ne more, je izredno važno. Ne moremo živeti kar tja v en dan. Življenje je čas dela, seveda dela za čas in za večnost. In ker je večnost važnejša in neprimerno dolgotrajnejša kakor življenje na svetu, je važnejša skrb za večnost, kakor pa skrb za udobno življenje na svetu, čeprav tudi te skrbi ni treba, ne smemo in niti ne moremo povsem zanemarjati.

To temeljno vprašanje človeškega življenja je vsesvetki govor ponovno odprl in nam je predložil kolikor mogoče nazorno in skoraj otipljivo. Pridigar gotovo ni ničesar bolj želel, kakor da poslušalci njegove besede slišijo, jih v svojem srcu ohranijo in premišlujejo. Če se o vsebini govora tudi še doma razgovarjajo, je v pomnoženi meri dosegel svoj namen, ki ne more biti kaj drugega, kakor da bi njegove dobro mišljene besede čim več koristile.

ZLATKO BADEL

Calle Agüero 2151

U. T. 44 - 3317

BUENOS AIRES

VSAKEMU TRGOVCU, KI ŽELI SPOZNATI TA DVA ODLIČNA IN PRVORAZREDNA PROIZVODA, POŠLJEM VZOREC NA ZAHTEVO BREZPLAČNO

STARA

SLJIVOVICA

BADEL

VOZENA IZ JUGOSLAVIJE V SODIH

PELINKOVEC

BADEL

PRIDELAN V BUENOS AIRESU IZ PRVORAZREDNIH PRVIN, KI SE UVAŽAJO IZ JUGOSLAVIJE.

POSLUŽUJTE SE
PODJETIJ, KI
OGLASUJEJO V
NAŠEM LISTU!

POZOR ROJAKI!

Slovenem, ki imajo veselje za obdelovanje zemlje in bi se hoteli osamosvojiti, se nudi sedaj ugodna prilika za koolnizacijo v provinci Salti. Natančnejše informacije dobite ob nedeljah v društvu "Slov. Doma", ali pri A. Ličenu, Avalos 374, Pater-nal.

KADAR ISČETE SLUŽBE

obrnite se na rojakinjo

Berto Cernič

DORREGO 1583 — Gs. Aires

U. T. 54 - 3588

Živa slika iz slovenske šolske prireditve

Oni dan sta se spāt srečala Malo-
vrihova Jera in Goletov Jože.
In kje?
Saj ni teško uganiti. Saj je znano,
da Jože premišljuje ono besedo sve-
tega pisma, da "človeku ni dobro
samemu biti", ali bolj po domače re-
čeno: Jože si išče navesto.
Jera pa tudi. No ja. Kaj bi stvar
obračali, ko je pa res, da bi se rada
omožilač če bi pravega fanta dobila.
Na program šolske prireditve
je pa bilo oznanjeno, da bo po kon-
čani predstavi tudi ples.
Zato je kaj naravno, če ja prišel
Jože in njegovi tovariši in Jera pa
njene tovarišice, da nekaj lepega vi-
dijo in še, kdo ve, če se ne zgodi ka-
kaj prijetno in srečno presenečenje...
Pa ni treba tega napak razumeti. Ni
ne Jože tak in ne Jera, da bi ju pete
srbele. Le tako mimogrede pride tu-
di to na vrsto.
Tisto kar je bilo bolj privlačno in
kar ja napolnilo armensko dvorano
preteklo nedeljo ob priliki šolske
prireditve, to je bila želja, doživeti
spet nekaj mladostnega, doživeti le-
po uro ob prireditvi malih in naj-
manjših. Saj ravno taki nastopi so
vedno nekaj najlepšega, nekaj naj-
priskrajšega.
Prišlo so mame in očetje, da vi-
dijo, kako bodo ganili in se obnesli
njihovi ljubljenci, prišli so drugi:
mame z detetom v naročju, morda
bo pa le malčku kaj ostalo v spom-
nu... Tako lepa prilika ni za zamu-
diti.
Zares. Saj ni mogoče misliti lep-
še prireditve, kakor so otroški na-
stopi. Tako preprosti, tako naravni,
da človeku kar vseh je da.
Jera... oprostite, kakšna Jera!
Jera se reče, prosim!
Da Jera se je kar zamaknila.
Saj se ji je zdelo da je kot doma v
prvi pomladi, ko so zaevele troben-
tice.
Prelepa idaja. Trobentice ni tukaj.
Saj niti imena zanjo ni. Morda bi
Pa so nam zvezele gori na odru
bila "primula"?.
In zarajale svoj ples. Pesem cveto-
čih trobentice tamkaj na Prisoji, ke
je komaj odlezel sneg.
Sledilo je kolo. Da ste jih videli
te malč junačke, kako so bili kava-
lirji in prav tako spet v nastopu
"Pericón", kjer so bili taki "gauči"
da kar "bognasvaru"!...
In potem so se podali na dolgo po-
tovanje. Prav v Tucumán nekateri.
In je drvel njihov vlak. Mali potni-
ki so pa vedno katero pametno uga-
nili.
Pa kaj bi pravil kaj je bilo. Tisti
ki so zraven bili so vse dobro videli,
katerih pa ni bilo naj jim bo žal za-

to. Če so pa kaj zavedni Slovanci
naj prvo priliko porabijo, da dajo
svoj prispevek za slovensko šolo.
Tisti, ki smo bili pri tej prireditvi
moramo pa vsi na glas priznati, da
delajo sestre, ki šolo vodijo, prave
čudeže s to dečico, o kateri smelo re-
čemo, da je nadebudna, da daje na-
do, da slovensko ime še ne bo tako
kmalu ugasnilo v tej deželi.
Tako je mislila Jerica. Jože je bil
pa take volje, da bi kar zabavljaj.
Le kaj ga je grizlo!
Komu je to neki povedal, če ne
Jerici. Njej je pa potožil, da se mu
je stvar prádolga zdela. Kar na pi-
vo jo je ubral tja v "bufet", češ: saj
se tako nič ne sliši.
Nekaj je Jože tudi prav imel. Sa-
mo da niso bili temu krivi mali ju-
naki in junakinje, temveč ta nesre-
na dvorana.
Uf! Ta dvorana. Saj vsi veste da
je Andreja Škrbea nekaj. Saj ja po-
štena "peršona", ki mu tudi glasu
ne manjka. Pa, kar nategniti je bi-
lo treba ušesa, da si slišal, kaj je
povedal. On je seveda že dal toliko
glasu, da ga je bilo slišati. Slab
predsednik slovenske šole bi bil, če
bi ne imel toliko glasu. Zato pravim
On je Andrej Škrbea, ki je mož! Pa
še je bilo treba dobro odpreti usta,
da ga je bilo dobro slišati.
Zato je pa tudi Jerica Jožetu po-
vedala:
Ti si prava šema. Le stopi ti gori
na oder, pa zavriš kaj če si za kaj.
Bomo videli, če te bo kaj slišati!
In tako sta Jože in Jerica rešila
tudi ta problem: V tej dvorani je
treba kričati. Če govoriš te ni mogo-
če slišati.
Pa pustiva to. Samo to še rečem.
Jože, da če bi moral ti učiti otroke,
da bi kaj pokazali, potem bi že va-
del, kako se to naredi. Jaz se pa prav
zares čudim, kako so mogle sestre
tukaj otroke tako lepo naučiti in to
ti povem, da če bom kedaj tvoja, ti
pa moj, ti bom vrgla lonce v gla-
vo, če mi boš kdaj čez usmiljene ali
šolske sestre zabavljaj. Nobena mati
ni v stanu, da bi svoje lastne otroke
tako lepo naučila, kakor jih vidimo
danes tukaj naučene.
Jože se je kar za ušesa popraskal
in pomislil: Ta Jera! Pa se kar ta-
koj popravi in pomisli: Ta Jerica!
Nekaj pa ima tudi prav. Le zakaj so
mislili nekateri, da so "munje" ali
"bavbau" In se je spomnil znanca
Muhiča, ki je bil vedno nasproten
"munjam", nedavno tega se je pa
srečal z njim in mu ves poln hvale
pravil, kako je hvaležen za to, kar se
je njegov sinček naučil pri "mu-
njah"... Sedaj naj se pa še kdo
spozna, čigav je na svetu...

Pa kaj se bo Jože spuščal v vzgoj-
ne pogovore, ker to ga naravnost se-
daj še kar ne zadeva. Zato je pa obr-
nil misel drugam:
Poglej Jerica: Tamle ja Olga, tam-
le je Jože, tamle Tonca, Angela...
Saj to so vse ljudje iz Villa De-
voto. In še koliko. In sta gledala Jo-
že in Jerica.
Oni iz Saavedra, drugi iz San Isi-
dra, tretji iz San Martina, iz vseh
strani mesta. Toda iz Villa Devoto!
Zares, koliko jih je!
In tudi na odru so zapeli devotčan-
ni danes, tako sta oba ugotovila.
To se je pa Jožetu res prikupilo.
"Vendar gremo naprej. Saj sem re-
kel, da naši ljudje so dobri. Samo
násporazum pride mednje in tako je
nesreča. Le poglej, kako se je vse,
kar je pošteno slovenskega, zbralo
tukaj."
Saj jaz sem zmeraj tako rekla, je
odgovarjala Jerica. Nesreča je le
to, da so nekateri ljudje taki, da
kadar kdo zavpije "far gre" ali
"munja pride", se ustrašijo bolj,
kot da imajo samega živega vruga
srečati... Pa tisti časi so minili in
ljudje so spet postali prevdarni in
tukaj lahko vidiš, kako so naši lju-
dje postali modri. Čast Bogu, da je
vedno več tistih, katerim pride na
odprta ušesa beseda slovenskih rodo-
ljubov, ki pozivajo k sodelovanju.
Jaz bi še samo to rada doživela, da
bi paternalska šola napravila svojo
prireditev v prostorih slovenskega
doma v Villa Devoto.
Tako sta pomoderala Jerica in
Jože oni dan in še marsikdo je bil
takih misli.
In takole je mnila Jerica. Vidiš
jih no teh Devotčanov. Da zbor slo-
venskega doma lepo zapoje, to je sta-
ra stvar. Saj sem ga sama skušala
Trebšeta, kako zna trdo vzeti v ro-
ke. Da zbor iz Devota lepo zapoje,
to sām že tudi slišala, toda danes so
me pa kar očarali, tako lepo so za-
peli.

Mehka si pa ti Jerica!
Zakaj mi to praviš?
Saj sem te videl, kako si oči bri-
sala, ko je bila na odru simbolična
slika "Oj Doberdob".
Lep fant si mi, če mi to očitaj.
Koliki tisoči slovenskih fantov so
tam izkrevavali. In moj lastni brat
tudi... Nisem mehka, železna pa tu-
di ne, tako je menila Jerica in si o-
brisala solzo ob bridkem spominu na
Doberdob, ki je slovenskih fantov
grob...
Živahno se je razgibala družba
Čas je pa tekel in nazadnje je bilo
treba reči "z Bogom".
Torej Jože, na svidenje v Lurdu.
20 novembra ob 10 uri. Tamkaj bo
slovenska maša.
Ali boš prosta ti že dopoldne? Jaz
sem mislila, da prideš šele na popol-
danski del.
Dopoldne in popoldne ob 4 uri
bom seveda tudi doli, tako je zago-
tovala Jerica. Samo moram pohite-
ti, da tudi druge povabim, ker ne-
katrini naši ljudje so strašno pozab-
ljivi in kar sproti pozabijo.
Torej na svidenje v Lurdu 20. no-
vembra!

Hladnik Janez.

KROJAČNICA

"GORICA"

Hočete biti dobro in
elegantno oblečeni
Pridite v krojačnico
"Gorico", kjer boste
vedno dobro
postreženi.

FRANC LEBAN
UL. WARNES 2191
(Nasproti postaje Pa-
ternal.)

Trgovina čevljev BELTRAM

Vam nudi na izbiro najbolj modernih čevljev in
raznovrstnega obuvala; sportnih čevljev, poletnih
copat ter šolskih potrebščin.

Se priporoča ALBERT BELTRAM

DONATO ALVAREZ 2238 vogal CUCHA-CUCHA

P A T E R N A L

CERKVENI VESTNIK

13. nove. sv. maša na Avellanedi.
Molitve na Paternalu ob 4.30.

20. nov. sv. maša in molitve v Lur-
desu.

Sv. maša s slovenskim petjem ob
10 uri. Ta dan se vrši naše celodnev-
no romanje v Lurdes.

Tamkaj sá bomo srečali z rojaki
iz vseh strani. Morda je minilo že
10 let, ko ste se zadnjič videli. Kdo
ve, če se prav ta dan spet ne sreča-
jo tisti, ki so drug za drugim že sled
zgubili. Saj je vselej v Lurdesu na-
ša slovesnost najbolj obiskana.

Prinosite s seboj tudi pesmice, ka-
tere homo prepevali med popoldan-
sko procesijo. To pot bomo tudi sli-
šali spet enkrat pravo pristno pri-
trkavanje. Bomo slišali, kako so zna-
li "doblati" po Vipavskem, na Kra-
stu in po Tolminskem.

Popoldanska pobožnost se vrši ob
4 uri.

Čas po sveti maši si bomo pa že
znali lepo okrajšati. Tisti, kateri bo-
ste imeli s seboj jädila, boste našli
primeren kotiček za oddih in okrepi-
čilo v romarskem domu.

Kateri boste hoteli v gostilno, bo-
ste našli dobro postrežba pri "Don
Ignacio" na voglu Av. La Plata in
Rodriguez Peña.

Prosim vse rojake, da napravite
veliko zanimanja med našimi ljudmi
za to našo izredno slovesnost. Ta dan
pridite vsi v Lurdes.

Ob tej priliki tudi lahko poravna-
te naročnino za Duhovno Življenje,
pripravite otroke za prvo sveto ob-
hajilo in uredite vse zadeve, ki bi bi-
le potrebne.

Priliko boste imeli tudi za sveto
spoved.

Hladnik Janez.

ZALOGA DOBREGA VINA

Franc Kurinčič

— Ne pozabi GARAY 3910 —
telefon 61-5384
BUENOS AIRES

ZGODOVINSKI ROMAN

Caričin ljubljene

Nadaljevanje 112

— Od sto slučajev se posreči sa-
mo ena, kvečjemu dve operaciji,
vzrok smrti pa je tedaj zastruplje-
nje krvi. Med operacijo pridejo v ra-
no kaki bacili, tako zastrupljenje kr-
vi pa do danes še ne moremo ozdra-
viti.
— Prepričan pa sem, da bodo kmalu
odkrili sredstvo, ki bo v prihodi-
nje povzročilo, da se taki slučajji ne
bodo več dogajali. Potem bodo tudi
vojne veliko manj strašne, kakor so
bile doslej.
— Doktor Ruben, morda pa se bo
baš vam posrečilo osrečiti človeštvo
s tem, da ste odkrili eter. — Vi ste
zares dobitnik človeštva!
Stari zdravnik je zadovoljno pri-
kimal z glavo. Doktor Ruben je bil
velik učenjak in sploh izreden člo-
vek. Bil je zdravnik, kakršnega ni
bilo v vsej Evropi. Kljub temu pa je
bil zelo ničemuren in se ni oziral na
znamenite besede slavnega franco-
skega državnika: "Kdor hoče posta-
ti velik mož, ne sme biti ničemu-
ren!"
Po tem pogovoru je major Subov
odšel iz dvorane. Tega nam sveda
ni treba omeniti, da ga je carica po-
slala, da bi pogledal, če je že vse pri-
pravljeno. Ta izgovor je Subov na-
vedel samo radi tega, da je lahko ne-
moteno izvršil svoj lopovski načrt.
Povedali smo že, da je, točno ob
dvajajstih prišla carica Katarina v
dvorano, spremljala pa sta jo njer
minister grof Panin in major Piaton
Subov. Stopili so v dvorano, kjer bo
Aleksander Potemkin pretrpel naj-
strašnejše muke svojega življenja.
Doktor Abraham Ruben je bil

svoji visoki gostinji naproti. Poniž-
no jo je pozdravil ter ji dejal:
— Veličanstvo, torej ste se vseeno
odločili, da boste prisostvovali opera-
ciji? — Rotim vas še enkrat, ne o-
stanite tukaj, kajti zagotavljam
vam, da bo vaše sree mnogo pre-
trpelo!
— V tem težkem času nočem pu-
stiti Potemkina samega! — odvrne
carica.
Katarina ni niti za kratek hip po-
gledala mladega Platona Suhova, če
pa je častihlepni mladenič upal, da
se bo carica spomnila na večerajšnji
degodek in pogovor, se je zelo zmo-
žil!
Spomnil se je Orlovih besed, da
je to strašno muhasta žena. Morda
je tudi on postal žrtev njene muha-
vosti?
Toda čemu? To so budalosti! Su-
bov ne bo odnehal od svojih načr-
tov! Ni se nameraval odreči sreči, ki
se mu je tako lepo nasmehnila in za
katero ga bodo vsi smrtniki zavi-
dali.
Subov pogleda malo stekleničico,
ki je stala poleg peči in se peklenski
nasmehne.
Katarina je sedla na stol, ki je bil
kakih deset korakov oddaljen od
operacijske mize.
Grof Panin in major Subov sta pri-
užej stala. Sedaj so vstopili še trije
znameniti petrogradski zdravniki, ki
so se carici spoštljivo priklonili.
Sedaj je dal doktor Ruben svoje-
mu asistentu znamenje, asistent pa
je javil slugam, ki so stali pri vratih
da je napočil določeni čas.
Vrata so se na stežaj odprla, na
pragu pa se pojavi Aleksander Po-
temkin.
Ni hotel, da bi ga prinesli v ope-
racijsko dvorano, na vsak način je
hotel priti sam v spremstvu slug v

to sobo groze. Vzravnano in ponos-
no je hotel priti v prostor, kjer bo
moral pustiti svoje levo oko.
Ko je vstopil, je v dvorani zavla-
dala strašna tišina.
Kako strašno bled je bil Potemkin,
Katarina je komaj zadrževala sol-
toda kljub temu je bil še vedno zelo
ze.
Oblečen je bil v svojo slavnostno
uniformo, kakor da bi prišel na slav-
nost, ki jo je Katarina priredila nje
mu v čast.
Oblekel je uniformo Preobražen-
skijeve garde. Njegove plemenite,
pravilne poteze, njegove rdeče, kras-
ne ustnice, kakor da bi bile ustvar-
jene samo za poljub, njegovi lepi,
temni brki — vse mu je ostalo. Le
njegove prekrasne, žareče oči so se
spremenile in izgubile svoj lesk!
Eno oko je bilo zavezano, drugo pa
je bilo motno in je gledalo tako ža-
lostno!
Doktor Ruben mu je povedal, da
je v nevarnosti tudi drugo oko, če
ne privoli v operacijo. Oslepel bi tu-
di na drugo oko, popolnoma oslepel!
Potemkin se je skoraj opotekal,
vendar pa je vstopil vzravnan in
ponosno k caričinemu stolu. Tam je
hotel poklekni, carica pa mu je to
namerno hitro preprečila.
— Moj dragi, ljubljeni prijatelj!
— mu zašepče Katarina. — Bog na-
ma bo pomagal v teh težkih trenu-
tkih!
Potemkin se sklone in začne vro-
če poljubljati Katarinini roki.
Čprav je ni sedaj ljubil, je ven-
dar čutil napram njej globoko hva-
ležnost, kajti vedel je, kako nežno
skrbil Katarina zanj.
— Sedaj pa mi Bog pomagaj! —
vzklikne Potemkin. — Doktor Ru-
ben, sedaj sen. vaš!

Stari zdravnik mu je tudi stisnil
roke. Vedno ga je imel rad. Čutil
je zanj več, kakor je drugače čutil
za katerega navadnega bolnika. Zna-
meniti zdravnik je bil z ostalimi
vred silno razburjen.
— Ali ste obojevali? — vpraša
doktor Ruben Potemkina.
Potemkin je pritrdil.
— Obojeval sem kakor navadno,
manjkalo ni tudi kavijarja in šam-
panjca, — reče Potemkin. — Mislim,
da je bilo dovolj.
— Bilo bi dobro, če bi popili še eno
časo, — odvrne doktor Ruben.
Carica je takoj zapovedala, da
prinese steklenico šampanjca, ki ji
ga je pred kratkim poklonila mar-
kiza Pompadour, vplivna ljubica
Ljudevita XIV. — Poslala ji je šest
steklenic, v vsej Franeiji pa je bilo
tega posebnega vina samo dvajset
steklenic, ena taka steklenica pa je
stala več kakor tri tisoč frankov!
Sluge so prinesli steklenico in jo
odprli. Katarina pa je sama natoči-
la časo in jo ponudila Potemkinu.
— To časo pijem — reče knez Po-
temkin in dvigne časo, v kateri se je
svetilo prekrasno, kakor tekoče zlato
rumeno vino, — na zdravje največje
je evropske žene, — na zdravje naše
velike, milostljive carice Katarine!
Naj vlada še dolgo let in naj osreči
Rusijo in ruski narod!
Potemkin izprazni časo, v trenu-
ku pa, ko je hotel časo vrniti slugi,
ki je stal za njim, mu je padla na
tla in se razletela na tisoč drobnih
koscev.
Vsi navzoči so prebledeli. Katar-
na stisne ustnice. Bilo ji je kakor da
bi morala zavpiti od bolesti.
— Knez Potemkin, to pomeni sre-
čo! — vzklikne Katarina, ki se je
silila k smehljaju in se trudila, da bi
ostala mirna. — To pomeni uspeh!

— Tudi življenje se lahko razbije,
prav tako kakor steklo! — odvrne
Potemkin in gleda ostanke čaše na
tleh. — Kakor hoče Bog! Doktor
Ruben, pripravljen sem, začnimo!
— Ali bi bili tako prijazni in odlo-
žili sukno? Drugo obdržite lahko na
sebi!
Mladi knez pogleda carico. Katar-
ina mu pokima in se milosno nas-
mehne.
Potemkin je imel pod sukrjo svi-
leno srajco.
— Visokost, sedaj pa izvolite leči
na mizo.
Potemkin pogleda še enkrat cari-
co. Potem stopi k oknu in pogleda
skozenj, kakor da bi želel še enkrat
videti, kako lep je ta svet s svojimi
gorami in nepreglednimi ravninami,
po katerih se vale ogromne reke.
Na trepalnici mu je obvisela sol-
za, — ki si jo je skrivaj obrisal.
Potem pa se je odločno obrnil in
šel krepkih korakov k operacijski
mizi.
Na njegovem obrazu ni vzdrtela
niti ena mišica. Potemkin ni niti tren-
il z očesom. Mirno se je vzpel na
mizo, kakor da bi legel na svojo po-
steljo. Glavo je položil na mehko bla-
zino, — okrog ustnice pa se mu je
zrcalil smehljaj.
— On je junak! — zašepče Ka-
tarina grofu Paninu. — Mar ta člo-
vek ni vreden ljubezni?
Grof Panin, ki je že od nekdaj lju-
bil Potemkina, je potrdil caričine
besede.
Doktor Ruben je odpel Potemki-
novo srajco, prikazala so se kakor
sneg bela prsa.
Zdravnik položi svoje uho na Po-
temkinovo prsa ter začne poslušati
bitje srca.
Še nikdar nisem čutil tako pravil-
nega bitja srca pred operacijo ka-

NE SODI NEZNANCA

Ribenčan Janez je vedno potoval s svojo "süho robo", pa se mu je nekoč pripetilo, da je zašel na dolgo cesto, po kateri pa ni še nikdar hodil in na koncu katere je videl bele hišice. Teško se je bližal vasi in si mislil če bo kaj kupčije.

Naenkrat zagleda pred seboj moža, ki je krepko korakal v nasprotno smer ter nese na rami veliko sekuro.

Ribenčan Janez si je začel takoj misliti, da je ta človek drvar in, da se je odpravil v gozd drvi sekati.

Nekoliko naprej je srečal moža, ki je hitrih korakov nesel na rami lopato. Ta pa mora biti vrtnar, si je mislil Ribenčan Janez, ki je imel vedno navado, da je takoj sodil vsakega človeka.

Čez par minut sreča tretjega moža, ki je imel tako silo, da bi Ribenčana Janeza kmalu podrli, ko je šel z veliko koso mimo njega.

V tej vasi pa morajo biti sami pridni ljudje, si je mislil Ribenčan Janez. Vsi tako hitijo na delo, da jih je kar lepo videti. Doma pa so gotovo ostale njih pridne ženice, katere mi bodo pokupile vso mojo süho robo. Saj tu mora vladati samo blagostanje, ker so ljudje tako delavni.

Iz teh misli pa je Ribenčana Janeza zbudil velik krik, katerega so povzročili otroci, ki so s svojim očetom tekli in kričali: "pomagajte, pomagajte, primite tatove, ki so nam odnesli sekuro, lopato in koso!"

Čeprav je bila cesta precej široka, se Ribenčan Janez ni mogel nikamor umakniti, zato je s svojo süho robo padel v obcestni jarek, kjer je imel potem dovolj časa premišljati in soditi ljudi, kakšni so, brez da bi jih poznal. Odločil se je, da ne bo nikdar več sodil ljudi po zunanosti, ampak šele, ko bo z njimi govoril in ko bo poznal njihovo notranjost.

PAVLIHOVA

Pavliha spleza nekoč na drevo in žaga tisto vejo, ki na njej sedi. Pride popotnik mimo in mu zakliče: "Hej, prijatelj, stoj! Če boš takole žagal, boš z drevesa telebnil na tla!" Pavliha ne reče ne bev ne mev in žaga dalje. Mahoma je na tleh in vse kosti ga zabolijo.

Zdaj se spomni, kako je popotnik prav povedal. Steče za njim, ga prime za suknjič in pravi: "Ti si pa prerok, ko si tako vedel, da bom pa-

Mladinski kotiček

del na tla. Povej mi, povej, kdaj bom umrl!"

Da bi se norec iznebil, reče popotnik tjavendan: "Takrat boš umrl, ko bo tvoj osel v tretje zarigal."

Jej, si misli Pavliha, zdaj mi pa slaba prede. Saj ti ta mreina za vsak nič zariga. Čez čas se že oglasi lju-beznivi "i-a". Pavliha se zdrzne. Še dvakrat, si pravi, pa bom mrtev.

Ko osel v tretje zariga, se Pavliha vrže na trebuh in se ne zgane več.

Pridejo ljudje mimo. "Oh, glejte si, glejte, Pavliha leži tu in je mrtev. Škoda ni prav nič te trape! Lagal se je in kradel ko sraka."

Pavliha se ne zgane. Ljudje ga de-nejo na nosilnico in ga odnesejo do-

mov. Tam še pravkar vidi, kako žena brž skrije nekaj klobas v omaro. Ko zagleda mrtvega Pavliho, pa zažene krik in si puli lase. "Ti kača, ti," si misli Pavliha, "če bi ne bil mrtev, bi ji že pokazal!"

Ljudje se zberejo v hiši na pogrebščino. Vsakovrstna izbrana je dila prinašajo na mizo. Pavlihi, ki je bil že zelo lačen, se začno kar sline cediti. Toda — kaj bi — saj mrtev!

Nazadnje prinesejo še štruklje, njegovo najljubšo jed. Zdaj se pa Pavliha ne more več premagati. Počasi poseže z roko v skledo in si na polni usta.

"Lejte Pavliho!" zavrešči neka

POMLADNA

Hej, pomlad je prišla v svate! Pticka v gaju spet nam peva, sonce spet svetlo nam seva, polne svečih rož so trate.

Hej, zarajajmo po trati! Rožice bodo dehtele, ptičke glasno žvrgolele, sonček bo smejal se zlati.

ženska. "Saj ni mrtev!"

"Nisem, tako mrtev že ne," zabrunda Pavliha, "da bi ne mogel je-sti štrukljev!"

Montevideo, kjer živi mnogo slovenskih izseljencev.

Kako si daleč, domovina, kako te videti želim! Ah, zame prazna je tujina, po tebi vroče hrepenim. Za mene sreče tukaj ni. Žge v dnu srea me bolečina: le nate mislim vse te dni, le nate — draga domovina!

A. Jereb

VRAN

Kdo berač je gladni ta? Črno suknjico ima in ko sneg leži povsodi, k vsaki hiši prosit hodi in kriči pred njo: "Kra, kra, kdo mi košček kruha dá?"

Prišla pa topla pomlad je čez noč: to mu je bilo po volji na moč. S tal je široko peruti razpel, zletel visoko nad strehe vesel, hripavo kričal nam izpod neba: "Zdravi! Pa hvala za živeti! Kra, kra!"

SREČANJE

Pred menoj z mladičem srna je obstala, gledala je vame, čudno, ni se bala! In mladiček me je gledal zaupljivo z očki vdanimi — kot dete ljubeznivo. Par korakov sem za njima v gozd stopila — prav počasi sta se mi za drevje skrila. Stisnila sree bolelost mi je gorjupa: Še žival razume me in mi zaupa, kot bi vedela, da ni zle misli v meni — a ljudje so tuji mi in neiskreni.

(Marija Brenčičeva.)

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3-6, lepo sliko v barvah. Odprto tudi ob nedeljah. Atelje MARKO RADALJ Facundo Quiroga 1275 in 1407 U. T. 22 - 8327 DOCK SUD

kor v tem slučaju — vzklíkne doktor in pogleda carico. — Dokaz, da m knez Potemkin prav nič razburjen.

— Sedaj pa vzemimo črni ovoj z očesa, — nadaljuje doktor Ruben.

— Oko moramo namazati z etrom.

Doktor Ruben je vzel ovoj s Potemkinovega očesa.

Potemkin je sedaj zavzdihnil, ker je vedel, da bo sedaj carica videla njegovo rano.

Njegovo oko je bilo zateklo in krvavo. Vsakdo je lahko videl, da je skrajni čas, da odstranijo vneto oko iz glave.

Doktor Ruben je dal svojemu asistentu znak in asistent mu je dal stekleničico z etrom.

Doktor je zli del te tekočine v porcelanasto posodico ter je začel z njo mazati po rani.

Namazal je skoraj polovico Potemkinovega obraza, da bi živel postali neobčutljivi.

— Ali čutite, kako ugodno deluje? — ga vpraša doktor.

— Ničesar še ne čutim! — odvrne Potemkin.

— Takoj boste čutili, — ga je miril zdravnik. — Čutili ne boste niti najmanjše bolečine. — Visokost, spali boste!

— Sedaj pa maske! — je zapovedal zdravnik.

Asistent je prinesel maske.

— Čemu to? — vpraša carica.

— Velicanstvo, — odvrne doktor Ruben in se priklone carici. — Celo dvorano bom napolnil z etrovo paro, radi tega se moramo zavarovati pred njo. Velicanstvo, opozoriti vas moram, da se zavarujete s to-le masko.

Doktor Ruben ponudi carici masko, ki je bila narejena iz posebno izdelanega sukna in je pokrivala celo čelo, nos in usta, tako da so bile

proste samo oči in samo toliko ust, kolikor je bilo potrebno za dihanje.

Tudi vsi ostali so imeli bele maske.

Potemkin jih ni gledal, niti se ni zmenil zanje. Njegova duša pa je bila vsa svetla od spominov. Predstavljal si je Elizabeto v vsej njeni dekliški lepoti. Videl jo je prav takšno, kakršna je bila še takrat, ko je imel pravico, da jo je imenoval svojo zaročenko.

Če že mora umreti, bo zatisnil svoje oči v mislih na njo.

Zdelo se mu je, kakor da so se nenadoma odprla vrata, v dvorano pa je prišla Elizabeta, stopila k njemu in mu zašepetala: Ne boj se — jaz sem pri tebi!

Doktor Ruben je dal znamenje, asistent pa je odprl stekleničico z etrom.

Drugi mladi zdravnik je že prej zažgal ogenj v majhni pečici, tako da je bila plošča čisto žarčča.

— Štirideset kapljic — je zapovedal doktor Ruben.

Celo dvorano je takoj napolnil redek dim. Doktor Ruben je zadovoljno prikimal.

Potemkinu je bilo zelo čudno pri srecu.

Bilo mu je, kakor da se ne more več ganiti, kakor da bi ne mogel vzdržati z odprtimi očmi, ko pa je hotel odpreti usta, se mu ni niti to posrečilo. Zdravnik mu je ukazal, naj glasno šteje; naštel pa je samo do pet, potem pa mu je beseda obtičala v grlu, — in Potemkin je ležal nepremično.

— Čas je! — reče doktor Ruben in se požuri k svojim instrumentom, ki so ležali v vodi.

Previdno jih je jemal z majhnimi kleščicami iz vode.

Katarina je vztrepetala. V zdrav-

nikovih rokah je videla majhen nožek.

Ta nož se bo zadržal v oko ljubljene-ga moža — to je bil nož, ki mu bo ugrabil oko.

Platon Subov je s prežetimi pogledom spremljal vsako zdravnikovo kretnjo, na njegovih ustnicah je počival peklenški smehljaj, na njegovem lepem obrazu se je zrcalilo divje zmagoslavje.

Bilo je, kakor da bi premagal svojega nasprotnika, kakor da bi mu stopil z nogo na prsa in samo še čakal, da bi ga čisto poteptal.

Doktor Ruben porine nož v Potemkinovo oko, operacija se je pričela.

Ko pa se je doktor Ruben dotaknil Potemkina, je knez postal izredno nemiren.

Mladi knez je trepetal, premetaval se je sem ter tja, tako da je doktor Ruben iznenadeno opazoval svojega bolnika.

— Kaj je to? — je vzklíknil doktor.

— Takega delovanja mojega etra še nisem nikdar videl — zdi se da čuti bolečine! — Oh, Bog, kaj se je zgodilo — eter sem pripravil prav tako, kakor vedno — ne, ne — to je nemogoče! Toda sedaj moram hitro končati.

Carica si je zakrila obraz z rokami, da bi ničesar ne videla.

Sedaj pa se zasliši vesel zdravnikov vzklik.

— Velicanstvo, operacija je končana! — vzklíkne stari zdravnik. — Oko je operirano, sedaj mu moram samo še oviti rano in končano bo.

Čez nekaj trenutkov je bil Potemkinov obraz skoraj do polovice ovit.

— Zbudite bolnika — hitro — hitro, gospodje!

Te besede je rekel zdravnik svo-

jima asistentoma, ki sta stopila k Potemkinu z velikimi pahljačami.

Potemkin pa se ni zganil. Niti enkrat ni zavzdihnil, njegov obraz pa je ostal popolnoma miren.

— Gospoda, hitreje! — je zapovedal zdravnik.

Oba asistenta sta se trudila, da bi zbudila Potemkina. Potemkin pa se ni ganil.

Sedaj se je obraz starega zdravnika zmrčil.

— Kaj se je zgodilo? — vzklíkne doktor Ruben. — Moj eter ne more tako močno delovati! — Knez Potemkin — knez Potemkin — zbudite se — spregovorite le eno besedico!

Potemkin je ležal kakor brez življenja na operacijski mizi.

— Odprite okna! — je zapovedal doktor Ruben.

Platon Subov skoči k oknu in ga odpre.

V dvorano je prišel svež zrak — dim je izginil — vsi navzdiči pa so si oddahnili.

Potemkin pa je ostal nepremičen.

— Mrtev je! — krične carica in plane na Potemkina.

— Velicanstvo, prosim in rotim vas, — vzklíkne doktor Ruben — prepustite pacienta meni! — Prosim vas, odidite! — Velicanstvo, rotim vas —

— Ne, ne ganim se oditi! — odvrne Katarina. — Ne grem odtoč prej, dokler mi ne poveste če je Potemkin živ ali mrtev! Doktor, prosim vas, zbudite ga! Rotim vas, — zbudite ga — ukazujem vam! Doktor Ruben, ali slišite?

Doktor Ruben pa se ni oziral na carico, pazil je na bolnika, ki sta ga sedaj njegova asistenta drgnila s ščetkami.

On sam pa se je nagnil k Potem-

kinu ter poslušal, če mu bije sree

— Ne slišim ničesar! Ne, ne — to ne more biti — njegovo sree je bilo vendar popolnoma zdravo!

Carica je sedaj sama uvidela, da se njen miljenec nahaja v skrajni življenski nevarnosti in da je morda že mrtev. Ihte je prosila zdravnika, naj ji vrne Potemkina, naj ga reši smrti, — živeti mora, — je vpi-la, — ne sme oditi od nje!

Vsi trije zdravniki so se trudili okrog Potemkina, ker je doktor Ruben še vedno slišal bitje njegovega sree, ki je postajalo čedalje slabše.

— Vlijte mu nekaj kapljic življenskega eliksija! — je zapovedal doktor, eden izmed njegovih asistentov pa je prinesel iz male ročne apoteke stekleničico ter vlijl Potemkinu nekaj kapljic v usta.

Zdelo se je, da je to na bolnika ugodno delovalo, kajti doktor Ruben je takoj izjavil, da mu sree n darja malo močnejše in bolj mirno.

Katarina pa se je obnašala kakor da bi znorela. Planila je k mizi, kjer je stala stekleničica z etrom, ki je bila skoraj še do polovice polna in jo dvignila.

— Ah, doktor, — vzklíkne carica, — kot telesni zdravnik ste mi mnogokrat pomagali, česar vam ne bom nikdar pozabila, danes pa, — danes ste mi zadali smrtni udarec!

— Prokleta naj bo vaša iznajdba, — vaš eter je kriv, če Potemkin ne bo več odprl svojih oči — če mi ga bo smrt za vedno ugrabila! — Preklet naj bo ta eter in jaz vam pre-povedujem, da bi ga še kdaj upora-bili v moji državi!

(Dalje prihodnjije)